Ч. 199 (15.010). Львів, пятниця 8. вересня 1938. Oplata pocztowa uiszczona gotówką Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

Редакція й Адміністрація: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
„ Банку Чеських Леґіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол
четвертьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . . 30.00 „
річно . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-НИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Судетсько-німецька партія перервала переговори

„БО ЧЕХОСЛОВАЦЬКИЙ УРЯД НЕ ПАНУЄ НАД СИТУАЦІЄЮ".

ПОЛІЦІЯ ПОБИЛА НІМЕЦЬКОГО ПОСЛА.

Німецьке Інформаційне Бюро повідомляє: 5-ох послів судетської партії приїхало до Моравської Остави, щоб розглянути справу злої поведінки з 82-ома арештованими членами партії.

Підчас розмов зі судовою владою зібралася юрба німців. Розганяючи її, поліція побила шпіцрутою судетського посла Мая та притримала трьох його товаришів.

РЕАКЦІЯ ПАРТІЇ СУДЕТСЬКИХ НІМЦІВ.

Комунікат Німецького Інформаційного Бюра стверджує:

Делеґація судетської партії почала в середу пополудні розглядати новий проект праського уряду та рішила продовжувати переговори на основі того проекту, який відповідає карльсбадській програмі.

На вістку про подію в Моравській Остраві делеґація перервала нараду та повідомила премієра, що мусить перервати переговори з огляду на ту подію.

Побиття посла Мая стверджує, що під цю пору праський уряд не панує над ситуацією настільки, щоб переговори могли успішно почалися і дійти до кінця.

Поведінка остравської поліції ніяк не годиться зі заявою уряду, що він хоче наладнати національно-політичні відносини.

Про це делеґація повідомила президента республики та льорда Рансімена.

ЧИ ПРОВІД СУДЕТСЬКО-НІМЕЦЬКОЇ ПАРТІЇ ПРИСТУПИТЬ ДО ДАЛЬШИХ ПЕРЕГОВОРІВ З ПРАСЬКИМ УРЯДОМ?

Провід судетської партії повідомляє: Не зважаючи на закордонні поголоски,

партія судетських німців не приступить до дальших переговорів, доки влада не вияснить вповні подій у Моравській Остраві та не покарає винов-ників.

ЧОМУ ПОЛІЦІЯ ПОБИЛА НІМЕЦЬКОГО ПОСЛА?

Дирекція поліції в Моравській Остраві видала в 17. год. комунікат, у якому стверджила, що поліція виступила проти генляйнівців, бо боялася, що може дійти до нарушення публичного ладу та спокою; в околиці збиралося чимало членів судетської партії.

Цей комунікат відкликано, бо міністерство внутрішніх справ само насвітлить ту подію.

До Моравської Остави приїхав британський обсерватор отаман Сатон Прет.

НОВІ ПРОПОЗИЦІЇ ЧЕХОСЛОВАЦЬКОГО УРЯДУ.

На тему нових пропозицій праського уряду, т. зв. „4. пляну", появилися ріжні здогади. Деякі льондонські щоденники міркують, що Прага погоджується визнати:

1) територіяльну автономію Судетів;
2) рівноправність судетських німців;
3) німецьку мову одною з урядових мов.

З інших джерел твердять, що праський уряд таки дальше відкидає домагання територіяльної автономії.

ПЕРЕД КОНГРЕСОМ СУДЕТСЬКОЇ ПАРТІЇ.

Генляйн склткає на 15. і 16. жовтня великий зїзд судетської партії. Він відбудеться мабуть в Авсіґу.

СУДЕТСЬКЕ ПИТАННЯ МУСИТЬ БУТИ РОЗВЯЗАНЕ ПЕРЕД КІНЦЕМ НІРНБЕРСЬКОГО КОНГРЕСУ.

Німецька преса підкреслювала донедавна, що розвязка судетської справи лежить не у Нірнбергу, лиш у Празі. Тепер німецькі часописи висловлюють погляд, що до остаточного рішення у цій справі мусить дійти ще перед кінцем нірнберського конґресу.

БОЛЬШЕВИКИ ОБУРЕНІ НА АНҐЛІЮ.

Московська „Правда", обговорюючи положення Чехословаччини, гостро заатакувала Чемберлена та британський уряд, який робив натиск на Прагу, щоб вона йшла на уступки супроти німців.

ВІД НАПАСТИ НЕ ПРОПАСТИ

Львів, 8. вересня 1938.

Дискусія на сторінках нашого часопису на тему нашого домашнього українського питання про відношення між всеукраїнською ідеєю та територіяльним патріотизмом найшла свій відгомін також у польській пресі. Львівський орган ОЗН-у „Дзеннік Польскі" з 8. вересня ц. р. передруковуючи майже в цілости поміщену в „Ділі" з 4. вересня статтю през. д-ра К. Левицького „Ми самі маємо творити свою політичну думку", робить з цієї статті своєрідні, частинно поважні, частинно іронічні висновки.

Вже самим наголовком „Самодзельна мисьль політична украіньска а польска рація стану", під яким „Дзеннік Польскі" обговорює статтю д-ра К. Левицького, той орган підкреслює, що він сторожко зацікавлений внутрішньо-українською дискусією та не дуже вдоволений з того, щоб українці у своїх власних національних справах самі творили свою політичну думку. Він підозріває, чи така українська власновільність, хочби тільки в думках, або тільки в теорії, не колідує з польською державною рацією, а це тому, бо йому здається, що українці „вобец пшеґраней на власьцівей Украіне, в обрембе Советув, хцон собє певетоваць страти на... Польсце". Цю думку автор приписує галицьким українцям „з панамі Левіцкім і Кедринем на челе".

Які арґументи та які докази має польський часопис на те, що галицькі українці з уваги на програну на „властивій Україні" намагаються надробити свої втрати на... Польщі? Ось вони: „на думку п. Левицького також Львів може бути з успіхом центром всеукраїнської думки, звідкіля має вийти почин до визволення Наддніпрянської України. Що правда, тільки тимчасово, бо — як він каже — дійсним (власьціввим) центром буде все Київ, та все таки ролю центру відіграватиме в сучасній хвилині Львів". Узагаліж — іронізує „Дз. П." — з уваги на те, що українська меншість у Румунії „спить", а „Закарпатська Русь якось не хоче признаватись до України"... „поляки малиб по думці ідеалів, по думці прометеїзму помагати при відбудові Наддніпрянської України. Тому требаб у межах Річипосполитої створити Ельдорадо, в якому рослиб кадри для визволення майбутньої України".

Читаєш те все й очі протираєш зі здивування: невжеж ця патетична тирада та цей глум мають бути поважною критикою? „Дзеннік Польскі", як відомо, орган табору, що уважає себе переємником ідеольоґії та задумів будівничого Польщі, маршала Йосифа Пілсудського. Невжеж ці переємці духової спадщини покійного маршала геть забули, що в почині до визволення Наддніпрянської України в 1920 р. активну участь брала також польська армія під проводом маршала Пілсудського і при чинній співпраці його наслідника маршала Ридза-Сьміґлого? Невжеж публіцист з „Дзенніка Польского" справді нічого не знає чи знати не хоче, що саме з польського боку цілими роками, словом і друком, переконували галицько-українських провідників, щоб вони не спускали з ока, що дійсним центром України є Київ та що державницька Польща має зрозуміння для ролі українців Польщі у справі змагань для визволення Наддніпрянської України? Отже виринає дальше питання: чи „Дзеннік Польскі" цілком перейшов на ідеольоґічні

VI. 1. Pr. 369/38. Wyciąg z protokołu wspólnego posiedzenia niejawnego. Sąd Okręgowy, Wydział VI. karny we Lwowie w składzie: Wiceprezes S. O. Ł. Malicki, S. S. O. D.r J. Locker i S. S. O. D.r T. Laskowski w sprawie konfiskaty Nr. 186 czasopisma p. t. „Diło" z daty Lwów, dnia 25. sierpnia 1938 r. do Sygn. VI. 1. Pr. 369/38 na posiedzeniu niejawnym w dniu 30. sierpnia 1938 r., po wysłuchaniu wniosku Prokuratora Sądu Okręgowego we Lwowie postanawia: uznać za usprawiedliwioną dokonaną dnia 24. sierpnia 1938 r. przez Starostwo Grodzkie we Lwowie konfiskatę czasopisma p. t. „Diło" Nr. 186 z daty Lwów, 25. sierpnia 1938, zawierającego: 1) w artykule zaczynającym się od słów „Dywne" w całości wraz z tytułem; 2) w artykule p. t. „Dyki zwyczaji na Wołyni" w ustępie od słów „peraz za wse" do słowa „żyttia" znamiona wyst. z art. 170 k. k., a nadto ad 2) wyst. z art. 152 k. k., zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl § 493 p. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21 ust. druk. z 17. grudnia 1862 (Dz. p. p. nr. 6 ex 1863), t. j. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 złotych. Uzasadnienie. Ogłoszenie drukiem wymienionych wyżej artykułów ma na celu: ad 1) prze podawanie nieprawdziwych wiadomości mających na celu urabianie tendencyjnych nastrojów mających zilustrować rzekomo ciężkie położenie mniejszości ukraińskiej i prawosławnej w Polsce szerzyć nieprawdziwe wiadomości mogące zaniepokoić ogół publiczny, ad 2) prze obraźliwe insynuacje, publiczne lżenie Narodu Polskiego, a nadto szerzenie nieprawdziwych wiadomości o stosunkach na Wołyniu, mogących wywołać niepokój publiczny. Według §§ 487, 489, 493 p. k. oraz §§ 36 i 37 ust. pras. jest zatym powyższe postanowienie uzasadnione. Przewodniczący: Malicki, w. r. Protokolant: Czołowski, w. r. Za zgodność: Linanowicz, kier. Sekret.

позиції ендеків в українській справі, чи це тільки редакційний недогляд, що справу, якій співчував далекозорий будівничий Польщі, він уважає малощо не злочином і навіть глумиться над нею?

Гадаємо також, що зовсім не заслуговує на докір „любов і привязання до рідної землі й народу" та що ніхто не може домагатися від українців, щоб „вирікалися тої батьківської землі, де ми є тубильцями від віків", як це писав у „Ділі" д-р К. Левицький. Чейже в інтересі польської державної рації є, щоб громадяни держави були вдоволені та мали можливість свобідного розвитку!...

Приписувати редакції польського щоденника, яке становище вона має заняти до українських справ, ми, очевидно, не маємо права. Можемо тільки висловити здивування, коли орган близький таборові покійного маршала, стає проти нас в один фронт з ендеками навіть у таких справах, як проблема майбутньої долі Наддніпрянської України. Одначе маємо моральне право від поважного органу домагатися, щоб він писав правду і тільки правду та вірно наводив чужі думки і слова.

Міжтим „Дзеннік Польскі" обійшовся зі статтею д-ра К. Левицького неэгідно з правдою. Він пише: „Українци — твердзі п. Косьць — не майон обовйонзку оглъондаць сєн на польскон рацієн, гди твожон свойон мисьль політичном. Повінні сен оглъондаць Поляци на Украінцув". У статті д-ра К. Левицького дотичні речення звучать ось як: „А вже зовсім нас не можуть бентежити виступи польських політиків чи публіцистів. Ми самі маємо творити свою політичну думку і ніхто не має права нам її накидувати". Як бачимо, ріжниця між тим, що през. д-р К. Левицький у своїй статті в „Ділі" написав і тим, що йому „Дзеннік Польскі" приписує як авторові, суттєва і в редакційнім оформленні „Дзенніка Польского" скидається на денунціяцію. Бож кожній політично грамотній людині відомо, що не кожний виступ польського політика чи публіциста є ідентичний з польською державною рацією. Часто діється саме навпаки. В тому самому числі „Дзенніка Польского", що його цитуємо, находиться на це клясичний доказ: про ролю відомого польського політика на Шлеську Корфантія та його орган „Польонію", яких той самий „Дзеннік Польскі" ставляє „поза навяс польскосьці" за їхнє проческе становище й ломання одноцілого польського фронту в Чехословаччині, отже за дійсне шкодження польській державній рації... А Корфанти, як відомо, польський політик і публіцист першої кляси!

Виступ „Дзенніка Польского" має остільки засадниче значіння, що українське громадянство ще раз переконується, як виглядають на практиці львівські речники табору, що мав унаслідити ідеольогію пок. маршала Пілсудського і якою правдою воює львівський орган ОЗОН-у в українських справах

—o—

Конґрес „Пакс Романа" в Югославії

та українці.

II. ДНІ ПРАЦІ В РОҐАШКА СЛЯТІНА (22.—26. СЕРПНЯ)

Дні праці, призначені для провідних людей поодиноких національних федерацій, здружених у „Пакс Романа", почалися 22. серпня вечором у купелевій місцевости давньої полудневої Стирії (нині півн. Югославії) Роґашка Слятіна. При вечері у великій салі курґавзу зібралося понад 100 конґресістів, здебільша старих знайомих, добре випробованих співробітників на терені „Пакс Романи", щоб чергового дня зачати справжні дні важкої праці.

Дослівно цілі перед- та пополудня трьох днів виповняли засідання пленумів, секцій, комісій, Екзетивного Комітету, нераз до глибокої ночі. Техніка праці була така, що референт на пленумі ставив проблему та піддавав точки до дискусії на секціях, оперті на матеріялах, що їх вже передше бюрові Ґенерального Секретаріяту доставили поодинокі федерації про стан комунізму у їх країнах серед академічної молоді. Після того учасники ділилися на секції, де основно дискутовано над точками поставленими до дискусії. На новім пленарнім засіданні секційні провідники складали звідомлення з ходу дискусії та принятих постанов.

Ціле перше передполудне було присвячене справі поширення комунізму серед академічної молоді. Стверджено, що комунізм поширюється завдяки ліберальному світоглядові, серед якого жиє молодь під католицьким оглядом якслід непідготована та через соціяльні ріжниці, отже в цім другім випадку з ідейних мотивів. Комуністи, правда, ще у великій меншині (10—20% студенства), але та меншина активна й добре зорганізована; має підтримку Комінтерну. Комуністи, укриті звичайно під серпанком товариств мира, протифашистівських ліг, культурного зближення. Найлекший доступ мають до невтральних професійних студентських товариств, де втискаються на провідні становища. Стверджено поширення комунізму в останнім часі серед молоді Злуч. Держав Півн. Америки, Югославії та Голяндії.

В часі дискусії забирав голос від українців проф. М. Чубатий на одній із секцій. Бесідник говорив про цілковитий занепад комунізму не тільки серед українського студентства, але також серед українського пролетаріяту; його виперла національна ідея, що на практиці Радянської України бачить у комунізмі свого національного ворога. Корисну для себе розвязку соціяльних проблем український інтеліґент та пролетар бачить саме в поваленні комунізму та в реалізації на його руїнах свого національного ідеалу. До своєї церкви і український інтеліґент і робітник ставиться позитивно.

З ходу дискусії на обох секціях стверджено, що противагою на поширення комунізму серед студенства є: солідний католицький світогляд та національно - політичні рухи серед молоді, ворожі комунізмові. Слід в університетах звернути увагу передовсім на невтральні, професійні університетські товариства, до яких комуністи зручно втискаються.

Ціле пополудне першого дня виповнили наради пленарні та секційні над питанням: Знання та поширення соціяльної науки Церкви серед акад. молоді. По короткім рефераті француза Буде велися наради в трьох секціях. У дискусії стверджено конечну потребу католикам самим сміло забиратися до розвязки соціяльної проблеми та заняти непримирну позицію і до марксизму і до ліберально - матеріялістичного капіталізму; розвязка соціяльних питань нині далеко вже не є монополем марксистів. Делеґати країв, ближчих до Совітів, звертали увагу, що помічною обставиною для помирення католицьких соціяльних поглядів є саме практика в Совітах, що суспільної нужди не то не роз вязала, а навпаки — її ще поглибила.

Від українців голос у дискусії забирав студ. Б. Лончина, вказуючи на те, що серед українських інтеліґентів ніхто не вірить у спосібність марксизму розвязати соціяльні проблеми; голодові практики в Совітській Україні потверджують це якнайкраще. Українське католицьке студентство забирається солідно до студії суспільних доктрин Церкви; саме цієї осени „Обнова" улаштовує у Львові цикль викладів п. н. „Суспільний тиждень".

Цілий черговий день призначено на засідання комісій правників, медиків, фармацевтів, гуманістичних наук, акад. душпастирів, студенток, Про Орієнте, соціяльної праці, преси та місійної під проводом відповідних директорів підсекретаріятів. На пленарнім вечірнім засіданні директори здавали звідомлення з нарад дотичних комісій. Від українців о. Гриньох брав участь у засіданні акад. душпастирів, на якім представляв важкі обставини матеріяльні, серед яких живе українське студенство та начеркнув образ харитативної помочі, що її веде акад. душпастирство при підтримці всього українського громадянства. В комісії гуманістичних наук під проводом проф. Мараковіча (хорват) брав участь студ. Лончина.

Крім цього ціле українське представництво взяло участь у засіданні комісії для східних християн, що відбулося під проводом проф. Чубатого в приявности к. 25 представників усіх федерацій, що цікавляться проблемою церковного обєднання східних. Засідання було радше приготуванням до врочистого засідання, що мало відбутися у рямках самого конґресу на Бледі. Всеж таки розвинулася дуже жива дискусія, як зацікавити акад. молодь Заходу проблемою східних християн. П-на Скода подала свої цікаві зауваги про східних християн у часі своєї подорожі по близькім Орієнті.

Увесь третій день був присвячений проблемі: Праця католицького студента серед робітничої кляси. Цілоденна дискусія по секціях оберталася коло питань, які психольоґічні обставини утруднюють і які облекшують працю католицького інтеліґента серед робітничого світа та яке приготування потрібне для католицького студента, щоб успішно вести соціяльну католицьку працю серед робітництва. В теоретичні наради того трудящого дня ввів свіжу атмосферу практичної католицької суспільної діяльности знаний у цілій західній Европі брюсельський канонік Кардайн, найпопулярніша постать серед католицького робітничого світа Бельґії, Франції та Швайцарії, що на закінчення того дня виголосив реферат про орґанізацію католицької робітничої молоді, т. зв. Жок-у, в союзі молодих католицьких робітників (жейн увріє католік). Орґанізація Жок-у нараховує вже нині в тих трьох державах більше як пів міліона членів. Минулорічний здвиг Жок-у під Парижем стягнув понад 80.000 робітничої молоді. Присутні мали щастя бачити перед собою творця тої могутньої орґанізації та чути його огнисту промову. Всі відчували, що перед ними стоїть одна з тих великих індивідуальностей, які вміють до маси промовляти та її поривати, що це індивідуальність покрою диктаторів тотальних держав. У дрібній постаті скромного каноніка криється справжній диктаторський дух для соток тисяч робітничої молоді.

Низка резолюцій того дня стверджувала потребу тісної співпраці акад. молоді з католицькою робітничою молодю (Жок-ом).

У міжчасі кожну вільну хвилину використовував Екзекутивний Комітет на засіданнях, що протягалися нераз поза північ, щоб приготовити матеріял на загальний збір т. зв. Міжфедеральної Ради (Ансамбле ентерфедераль), що був назначений на останній день нашого побуту в Роґашкій Слятіні перед полуднем.

Загальні збори Міжфедеральної Ради, в яких рішальний голос мають тільки представники поодиноких федерацій, приняли звідомлення з праці Екзекутивного Комітету, Ґенерального Секретаріяту та всіх підсекретаріятів, рахункове замкнення за минулий рік та буджет на черговий рік. Принято теж у члени дві нові федерації — болгарську та одну зі Злуч. Держав Півн. Америки.

Збори вирішили, що черговий конґрес в р. 1939. відбудеться у Злуч. Державах у Вашингтоні та Новім Йорку на запрошення цілого американського католицького епископату та студентських федерацій Злуч. Держав як господарів, до яких належить теж Ліґа Української Католицької Молоді в Америці. Вкінці переведено вибір нового Екзекутивного Комітету. Президентом вибрали американця Кірхера, досі вже секретаря американського комітету для влаштування конґресу „Пакс Романа" в 1939. р. Першим віцепрезидентом став словінець д-р Врабер, другим — француз Ім. М... Ґо, третім на місце австрійця став англієць проф. техн. Льот. Ґенеральним секретарем лишився швайцарець о. Ґремо. Директорами підсекретаріятів вибрані: медиків о. Ріке (француз), юристів — д-р Стійд (голяндець), гуманістів — проф. Мараковіч (хорват), фармацевтів — о. Дібуа (француз), Про Орієнте — проф. Чубатий (українець), соціяльної праці — о. Р... (люксембуржець), акад. душпастирів — о. Ковнацкі... нер (швайцарець), студенток — ... (полька), преси — Помон (француз), місійної — покищо необсаджений.

Після обіду близько сотня працівників „Пакс Роман"-и покинула гостинну Роґашку Слятіну, щоб спільно переїхати на сам конґрес до Бледу. Пять годин поспішним поїздом крізь прекрасні околиці полуднево-стирійських Альп та здовж мальовничих берегів Сави були справжньою розвагою після чотирьох днів тяжкої праці. Минули ми столицю Словенії Любляну, щоб пізним уже вечором прибути до перлини клімaтичних місцевостей Югославії — прегарний Блед.

ПОЛІТИЧНА ОРҐАНІЗАЦІЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ НА ЗАКАРПАТТІ.

В неділю 4. ц. м. відбулися в Ужгороді установчі збори політичної орґанізації молодих українців — „Українська Національна Оборона". Завданням орґанізації обєднати українську молодь і людей молодих духом до оборони українських природних прав і спільного наступу на ворожі позиції серед українського населення.

До проводу УНО ввійшли: В. Івановчик — голова, І. Рогач — заст. голови й орґанізаційний референт, д-р Ст. Росоха — секретар, члени: Д. Клемпуш, Ю. Шпилька, І. Коперльос, о. Ю. Станинець, В. Щадей, Л. Чешок і В. Деха.

Проти Рідної Школи.

РЕПРЕСІЇ ПРОТИ ДІЯЛЬНОСТИ Р. Ш. В ДОБРОМИЛЬЩИНІ.

В рубриці „На тернистому шляху" помістив журнал „Рідна Школа" з 1. вересня ц. р. репортаж з Добромильщини, який є вимовним причинком до відносин, серед яких приходиться жити. З огляду на актуальність порушених там справ містимо цей репортаж у цілости.

„Добромильське староство розвязало дитячі садки в Хирові; не затвердило садівнички по місячнім ведені садка п. Ольгу Сенишин, а коли запропоновано іншу садівничку п. Павлину Хому, то письмом S. Pol. 10/193/Stw./I. 1938 z dnia 22. VII. 1938 nie zezwala na urządzenie sadka dziecięcego w Chyrowie, ponieważ lokal jest nieodpowiedni, a co do kierowniczki Starostwo ma zastrzeżenia. Також по місяцеві істнування староство зажадало усунення зі Смеречної п. Ольги Ямківської без подання причин, а з Лопушниці усунено п. Ольгу Сороку і закрито садок з причини істнування польського садка. На інтервенцію в повищій справі погодилося староство вимково на ведення дитячого садка в Смеречній під проводом Ольги Сороки.

Дотично попису в дні 21. VIII. 1938 в Добромилі подаємо отсе: На попис Повіт. Союз Кружків Р. Ш. одержав дозвіл письмом ч. Пол. 74/8/Стов./I. 38. Пороблено всі заходи і в неділю в год. 15 при гарній погоді зачався попис наших найменших. Коло год. 16-ої зявляється делеґат староства з поліцаєм і повідомляє голову П. С. К. Р. Ш., що староство відкликало дозвіл і доручило негайно попис перервати і розвязати. Мотивом розвязання подало староство, що цей попис є повітовою демонстрацією і зіздом молоді. Слід замітити, що з дітьми приїхало багато матерей і старших дітей, як опіка та цікавих видців.

У звязку з розкиненням летючок О. У. Н. у деяких селах повіту Добромиль повітове староство в Добромилі поручило волосним війтам видати обіжники до всіх українських установ.

Вслід за тим волости: Коросно, Старява, Бунковичі та Новосілки Дилинські вислали до всіх українських установ письмо, як залучений відпис письма волости Бунковичі.

Знову українські установи на терені волостей: Добромиль, Нове Місто, Риботичі та в Бірчанщині, де взагалі не було випадків розкинення летючок, дістали такий обіжник як залучений відпис письма з волости Добромиль.

На терені чотирьох вище згаданих волостей не дають дозволів на ніякі імпрези, навіть на дитячі пописи.

Starostwo Powiatowe Dobromilskie.
L. Pol. 74/Stow. I./38.

Dobromil, dnia 21. VIII [illegible]

Do
Powiatowego Zarządu Tow. Ridnej Szkoły
w Dobromilu.

Decyzją z dnia 17. VIII. 1938. L. Pol. 74/I./38 udzieliłem zezwolenia na popis dziecięcych sadków według programu przedłożonego mi przez Zarząd Towarzystwa.

Ponieważ stwierdziłem, że impreza ta zgromadziła prócz dzieci nieustalone przeze mnie organizacje młodzieży starszej a ponadto nosi cechy powiatowego zjazdu tych organizacji z nieznacznym tylko charakterem udziału dziecięcych sadków, dalej ponieważ przybywanie na ten zjazd z okolicy nosi cechy demonstracji, zmuszony jestem udzielne Zarządowi Towarzystwa zezwolenie cofnąć i zakazać bezwłocznie dalszego odbywania imprezy pod gołem niebem.

Od tej decyzji wolno wnieść odwołanie do Urzędu Wojewódzkiego przez tut. Starostwo w ciągu dni 14 po doręczeniu. Wniesienie odwołania nie wstrzymuje powyższego zakazu.

Starosta powiatowy
Petzelt.

Zarząd gminny w Dobromilu
powiat Dobromilski
Nr. 23/33/38

Dobromil, dnia 10. VIII. 19.8.

Do
Wszystkich Organizacji Ukraińskich
na terenie Gminy Dobromil (wieś).

W ostatnich dniach, wprawdzie nie na terenie tut. gminy, jednak w sąsiednich gminach, zaszły wypadki kolportażu przez pewne czynniki ukraińskie ulotki o treści wywrotowej, antypaństwowej. Ponieważ tego rodzaju akcja musi się spotkać z należytą i dotkliwą reakcją ze strony Władz Państwowych, jak niemniej i Samorządowych, przeto jako wójt gminy Dobromil, przestrzegam przede wszystkiem wszystkie Organizacje Ukraińskie, znajdujące się na terenie gminy Dobromil, że w razie pojawienia się podobnej akcji wywrotowej gdziekolwiek bądź na terenie gminy, będą stosowane do czasu wykrycia sprawcy represje w stosunku do organizacji, jak wzmożony nadzór, odmawianie zezwoleń na jakiekolwiek imprezy i t. p. i to do wszystkich organizacji z terenu gminy choćby akcja wywrotowa pojawiła się na terenie tylko jednej gromady.

Zwracam zatem uwagę i proszę, aby każda poszczególna Organizacja na terenie swej działalności wpłynęła jak na mieszkańców tego terenu jak i poszczególnych członków do wstrzymania się od wszelkich podobnych akcji, a tym samym zapobiegła zakłóceniu spokoju i szkodzenia własnej organizacji.

Wójt:
Dr. Jerzy Nowosielecki.

Zarząd Gminny w Bąkowicach
pow. Dobromil

L. p. W/8/38.

Bąkowice, dnia 11. sierpnia 1938 r.

Do
Zarządu Stowarzyszenia Czytelni
(Kółka) Ridnoi Szkoły
w Bąkowicach.

W wykonaniu polecenia Starostwa Powiatowego w Dobromilu z dnia 9. VIII. 1938. L. 3/5/38. zawiadamiam P. T. Zarząd, że z powodu zaistnienia w ostatnich dniach na terenie tut. gminy wypadków kolportażu przez pewne czynniki ukraińskie ulotek o treści wywrotowej, antypaństwowej — Starostwo Powiatowe do czasu wykrycia sprawców tej akcji wywrotowej wstrzymuje wydawanie jakichkolwiek zezwoleń na wszelkie imprezy organizacyj ukraińskich na terenie tut. gminy. Wnoszenie zatem próśb z terenu tut. gminy o zezwolenie na imprezy tych organizacyj będzie aż do odwołania bezcelowe.

Wójt gminy:
Antoni Krowicki.

(печатка).

З повищих документів виходить ясно, що адміністраційна влада вводить у Добромильщині кругову відповідальність на громади й особи, що не мають ніякого відношення до розкидуваних невідомими одиницями летючок. Таке поширювання кругової відповідальности на зовсім непричасні громади та репресії супроти Кружків Р. Ш. й інших українських товариств за непоповнені ними провини правно неузасаднені, розминаються з ціллю і замісць успокоїти — непотрібно загострюють і так незвичайно напружені взаємовідносини.

Повищі справи і зарядження були предметом **анкети делеґатів Кружків Р. Ш. з Добромильщини** дня 29. серпня ц. р. Після [illegible] дискусії ухвалено одноголосно отсі резолюції:

Ми, представники Кружків Р. Ш. району ПСК РШ в Добромилі, зібрані на анкеті в дні 29. серпня 1938 р., ухвалюємо отсі резолюції:

1. У звязку з останніми зарядженнями адміністраційної влади, що обмежила діяльність українських установ на терені району ПСК РШ в Добромилі по розкиненні протидержавних летючок, стверджуємо, що Кружки РШ, їх Старшини та зорганізовані при Кружках члени не мають з тим нічого спільного, бо ведуть свою діяльність згідно з приписами статуту й закону, а всі дотеперішні доходження не устійнили ні в однім випадку якоїнебудь вини Кружків, ані членів.

2. Заявляємо, що повищі зарядження влади, які лучать дальшу нашу діяльність з викриттям справників, що поширили летючки, уважаємо за незгідні зі законом, вони кривдять нас у наших статутових правах і не дадуться виконати, бо нема на те засобів ні компетенції до ведення слідства і взагалі не маємо статутового права до того роду діяльности

3. З вище наведених причин протестуємо проти накидування збірної відповідальности, як нічим необоснованої та проти незаконного обмеження нашої діяльности (заборона імпрез, сходин і т. д.).

4. Хоч глибоко вражені повищими зарядженнями, взиваємо загал членів зберегти зимну кров, не дати себе вивести з рівноваги і скріпити діяльність у рамах статуту та у всім повинуватися Раді П. С. К. Р. Ш.

З польської преси.

Тріска в чужім оці...

Спираючись на промові папи Пія XI. про надмірно розвинений націоналізм, львівський „Дзеннік Польскі" (ч. 248 з 9-го вересня ц. р.) містить статтю п. н. „Надмірний націоналізм тріюмфує під копулами греко-католицької Церкви".

„Папа, промовляючи до цілого католицького світа, накликуючи й перестерігаючи ціле людство перед погубними наслідками надмірного націоналізму, може і не здогадується до сьогодні, що моральна недуга, яку він осудив, запустила глибоке коріння, ба! охопила майже цілковито цілий відлам його вівчарні. Піддалися цій недузі не „покірні духом", не самі тільки овечки, але передовсім пастирі і достойники.

Те, що діється в посвячених мурах греко-католицьких церков на наших південно-східних землях, своєю огидою, своєю їдлю ненависти переходить все, що видумав досі якийнебудь расизм чи якийсь інший надмірний націоналізм на світі. Стократно гірше, бо місцем культу тієї ненависти є святині, а брутальні й ненависні слова падуть з проповідниць, з уст католицьких священників, зодягнених у літургічні ризи".

І „Дзеннік Польскі" наводить як приклад випадок о. Івана Бурого, якого перемиський суд засудив за те, що він сказав у проповіди, що буде молитися, щоб померли ті українські діти, яких охрестили в римо-католицькому обряді. „Дзеннік Польскі" робить крик з цього приводу і ломить руки... „Дзеннік Польскі" обурюється, що — подаемо це дослівно — о. Теодор Гура з с. Торки перед вінчанням Анни Хитри домагався, щоб вона ще раз охрестилася в церкві, бо те, що її охрестили в 1914-ому році в костелі — неважне. „Дзеннік Польскі" жахається: „Чи може бути щось морально страшніше й огидніше?"

А тимчасом — це саме методи польського духовенства. Свого часу писали ми про польського священника, який казав на проповіди, що його вірний нехай іде радше до коршми, ніж мав би йти до греко-католицької церкви. А випадки, де польські священники з проповідниць в імя польщини виступають проти греко-католицьких церков, називаючи їх божницями, не переводяться. Якщо можна говорити про надмірний націоналізм, то папа Пій XI. знайшов би чудові його зразки у проповідях великої більшости польського духовенства, особливо на нашій галицькій провінції. І коли „Дзеннік Польскі" пише, що „папа Пій XI. може і не здогадується, що недуга, яку він осудив, запустила глибоке коріння", то він має рацію. Як глибоко вросло це коріння, свідчить пророчисто факт, який ми теж недавно подавали, що учителька-полька в Долинщині на поздоровлення української дитини словами „Слава Ісусу Христу" — відповіла: „Повєдз то псу!" Папа Пій XI. напевно про це не знає. Але власне те глибоко запущене коріння національної ненависти і того надмірного націоналізму, що їх поширює польське духовенство, польське громадянство і польська преса (нехай сам „Дзеннік Польскі" вдартиься в груди!) довели до того стану, який маємо сьогодні на наших землях. Промова папи тут нічого не поможе. Тут треба, щоб „Дзеннік Польскі", замість дорікати за тріску в українському оці, доглянув поліно у своєму.

Великі місійні римо-католицькі торжества на Волині.

Дня 11. вересня має відбутися таке величаве римо-католицьке торжество на Волині, якого ще, — як заповідають — Волинська Земля ніколи в цілій (від 1569 р.) своїй історії не бачила. Формально це торжество звязане по-перше з 50-літтям душпастирства луцького римо-кат. епископа Шельонжка, по-друге з перенесенням до луцької римо-кат. катедри релІквій св. Анджея Боболі і по-трете з відкриттям новозбудованого вівтаря образу Божої Матері, вивезеного з Великої України — з Летичева на Поділлі — в 1920 р. Але ідеольоґічно цілковито ясно, що це свято має місійну ціль, звязану з плянами ревіндикації та навертання. Зрештою, про це говорить передова стаття в час. „Жице Католіцке" (ч. 34): „Всі ці торжества можуть вплинути на розвій релігійного духа на нашій Волині... Неможливо, щоб це не сталося"...

На торжество прибудуть: папський нунцій Кортезі, кардинал примас Гльонд і багато епископів. Знаменне, що головну проповідь у катедрі виголосить відомий із своїх протиукраїнських виступів на Ковельщині кс. Токажевський.

Папський нунцій і кардинал Гльонд по дорозі з Варшави до Луцька (автом) мають відвідати в Ковлі монастир оо. Редемптористів, резиденцію епископа М. Чарнецького. Всі достойники разом з епископом Шельонжком мають відвідати багато історичних місць Волині, важних для історії православія, як Почаїв, Піддубці (б. гр.-кат. василіянський монастир), Кремянець, Смордва й інші.

Ведуть акцію, щоб на свято в Луцьку прибуло римо-катол. населення з усіх кінців Волині. Для цього будуть до диспозиції прочан популярні поїзди, автобуси, фіри і т. д.

Ходять неперевірені чутки, буцімто в багатьох місцях якісь невідповідальні особи змушують до участи в прощі українських православних селян.

Що писало „Діло" 50 років тому.

Понеділок, 10 вересня (29 серпня) 1888.

З КРАЄВОГО СОЙМУ.

„Нині по богослуженнях у церквах обох обрядів відкрив краєвий маршалок 28. засідання перервані пятої соймової сесії — розуміється — тільки польським словом. Послів явилось до 60, руські були майже в комплєті.

„Найважнішою справою на засіданні був внесок руських послів, достаточно підтриманий, яким вони домагаються зміни дотеперішнього соймового регуляміну. Внесок домагається, щоб урядовою мовою сойму була попри польську і руська мова і щоб краєвий маршалок відкриваючи і закриваючи соймові засідання уживав також і руської мови"

ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА.

„Братя славяни в Чехах з д-ром Грегром на переді горлають в теорії страшно за спільнотою славянства, але в практиці не хочуть навчитися навіть славянської азбуки. Руська гімназія у Львові вислала була недавно свої шкільні звідомлення до кількох чеських наукових заведень і розуміється адресувати їх по руськи. Звідомлення перейшли щасливо через руки німецьких почтарів по дорозі, аж коли опинились в „златей Празе" відіслали їх братя славяни назад з заміткою, щоб адреса була написана латинськими буквами".

ТЕАТР СТАРИЦЬКОГО.

„Малоруська театральна трупа п. Старицького перебуває тепер в Мінську. Про цей театр пишуть так до петербурського „Краю": „Ця трупа має у нас величавий успіх; театр переповнений публикою і не раз трудно дістати місце, бо всі місця замовлені наперед. В комічних ролях артист п. Манько незрівнянний. Виставляли вже твори Шевченка, Котляревського, Гоголя і комічну оперету „Пилип-музика", молодого, вельми здібного письменника Мик. Янчука. Цей твір у пяти актах виставляли 8 разів у Москві, 6 разів у Петербурзі, тепер дають у Мінську і всюди знайшов він велике признання".

ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНКУРС „ДІЛА" Ч. 25.

КЕЙЛЕНК ВІЛЛІ 9

Швестка.

Цар помітно повеселів, а Перевузник дивився на Швестку, що далі робити. Цукор на обличчі Швестки почав ферментувати, але пан капітан все ще таксамо солодко говорив.

— Представляюся: Карел Швестка, містний нотар з Праги.— І перший руку Парасці — тиць.

— Параска Шкварка. Поспішаю до школи. Вибачте.

— То пусте! Пан управитель не розгнівається, коли скажете, що зі мною розмовляли, а діти радо почекають... — говорив Швестка, затримуючи її руку в своїй.

Параска трохи різко висвободила її з нотаревої долоні і вже від хвіртки кинула: „Поважания".

— До свиданія.

Швестка дивився вслід. Сподобалася йому. Дігнати треба.

— Ви тут полагодьте справи вже без мене, бо я мушу поспішати... Та й швиденько за Параскою.

—Ви очень хорошо ходите, ледви дігнав.

— Так, я йду досить швидко.

— — Может ви спортсменка?

— Люблю прогульки пішки.

— Ах, як це добре! Я тоже люблю! Тут знаете, глуш... Хто привик до міста, як я... Ах, тяжко привикати інтеліґентному чоловікові без товариства... Ще як я був у Росії, то бувало цілою кумпанією ядемо на Волгу. Купці, знаете, багачі й інша інтеліґенція... Бувало цілі коші за нами несли, щоб було що закусити, а головне випити... Воду з річки ніхто ж би не пив, бо жаби заведуться. Ха-ха-ха!

Швестка сміявся голосно, як кінь. Параска йшла мовчки. Висміявшись, він розмову далі:

— А тут у Закаблуках дуже скучно.

— Чого ж сумувати? Хто працюе, тому час непомітно біжить.

„Еге, куріпочко, куди стріляеш, — подумав Швестка: „спочатку оереш на гак, що любиш прогульки та ще й пішки, а тепер очі замилюеш працею..." І до неї: „Та щож знаете, не все й працювати! А крім того для мене моя праця — просто як псові муха. Ха-ха-ха", знов заржав Швестка.

— Ну, всього найкращого. Вже ми й коло школи.

— До свиданія. Раджу вам не дуже старатися в школі, бо шкода вашої краси й ваших прекрасних очей для тих туманів. Ха-ха-ха!

— Пане нотарю, ви якесь дивне говорите. Для вас ці діти тумани, а для мене вони розумніші від ваших праських... от!

Швестка ще у своїй канцелярії потирав руки і був сильно задоволений собою... „Еге, як я влучно загнув їй про красу і про очі! Просто, як дратву просилив. Правда, ніби трошки розгнівалася за туманів, але то лише вдае. Не може бути, щоб любила цих селянських дітей. Я їй напевно в око впав. Не було ще тут і в околиці такої. Не було. Але треба братися до праці!

Сьогодні Швестка мав дуже тяжке завдання. З села Староселище, де учить Божук, подали на цензуру песу перед виставою. Швестка завжди потів над цією процедурою. Раз, що взагалі книжку прочитати, то не гальбу пива випити, а по-друге книжка написана по-українському, значить „безграмотним русским языком — іспорченим".

Швестка витяг з столика песу чорну від рук, поклав її перед собою, споглядаючи на неї, як на муху восени, яку конче треба вбити. Насамперед місто видання йому рішуче не подобаеться: Львів... Гм... Львів! Було колись Лемберг, ну най буде змінене, але чому саме Львів? Чи не моглоб бути Львовъ, як уже хотіли правильно по-русски? А по-друге, що мае спільного Подкарпатская Русь з Наталкою Полтавкою? Правда, він сам був у Полтаві, очень хороший город, але... чисто русскій, а ця ось Наталка Полтавка — це напевно якась українська баба. Він уже тричі пробував її перечитати й лишав. Та й написав її не русскій письменник Гоголь, а якийсь Кот-ля-рев-ський... Перший раз зустрічае Швестка таке негарне довге назвисько. Про Гоголя він також лише раз чув, але запамятав собі добре, бо то була театральна вистава „Женитьба", і він довго нудився та проклинав світ, що витратив дурно гроші.

А як прийде той Божук, то Швестка йому скаже, що книжка написана для подкарпатського населення незрозумілим язиком і добре буде, якщо Божук його авторитетного слова послухае і вибере щось, що у Празі грають, наприклад... ну, о... ну, наприклад... На жаль Швестка не міг нічого порадити. Треба написати Одстрчилові, щоб прислав пару книжечок.

Ну, з цим готово. А ця вчителька таки дуже „еф-еф!" Цікаво, чи вона звернула увагу на мое чорне вухо? Швестка з привички глянув у яскраво-рожеве дзеркальце, яке ззаду мало непристойний образок. Він завжди його носив у камізольці.

„Безумовно, Швестко, не будь йолопом і без страху підходи до неї. Що вона — українка — то це пусте! Кожна жінка однакова — чи німка, чи чешка, чи русинка! Як побіжить за мною, то забуде про політику".

І Швестка без страху вже на другий день стояв перед Царевою хатою.

„Вже почав лазити" — подумав Цар, згледівши його через вікно. „Бідна наша вчителька... Дивися, стара, клапоухий тепер не вилазе з нашої хати....

Швестка поступав до кімнати Параски і ввійшов.

— Здраствуйте.

— Добридень.

— Може я перешкодив?

— Ну... праці є завжди досить.

Швестка урочисто з нею привітався, тримаючи в руках капелюх, ніби ніс свячене порох і боявся, що воно виплигне на землю.

— Прошу сідати.

(Далі буде)

Жіноча сторінка.

Вулиця вбиває нашу молодь.

Загомоніли молоді голоси, задзвенів молодий сміх, зароїлися вулиці міста від напливу шкільної молоді і віджило місто. Молоді прохожі, що відвикли від міста, або ще до нього не привикли відбувають спочатку свої проходи вулицями, тісно звязані з діловими орудками нового шкільного року. Згодом діловість тих проходів затрачується, молодь зживається з містом, а пущена самопас, без догляду починає проходжуватися безцільно днями і вечорами по вулицях, заулках, міських городах і парках. Вже нераз бачили ці „корса“ середньошкільної молоді, але чи приглянулися їм з увагою та з побаченого зробили відповідні висновки?

Одного вечора минулої весни оглядали мешканці одної дільниці Львова жахливу своїм змістом картину. На корсі перевела санітарна поліція обляву з доволі поважним вислідом. Перед лавами прохожої молодої публики перейшли молоді „злочинці“ в дорозі на поліційну станицю. А слід згадати, що саме в тій околиці є багато шиночків, ославлених готелів і що кожний заулок це стійка проституції. Такою то вулицею йде ваша дитина, цей живий питайний знак і цікавими очима глядить довкола себе, щоб нове досліди́ти, свою цікавість заспокоїти. Іде поруч з міським шумовинням, безцеремонним у своїх висловах та вчинках, приглядається, засвоює собі нові вислови і жести, бож саме прикметою молоді є все пізнане переводити в діло. Дитина з найкращими вродженими прикметами, пущена самопас, без догляду не втримається перед такими впливами, бо впливи окруження гірші, як дідичність. І ось по якімсь часі помічаєте, що ваша дитина погано висловлюється, надто вільно поводиться та проявляє завчасні еротичні нахили в доборі лектури, в піснях і т. п. Це ферментує вже бацилъ вулиці. Вислідн цього ферменту занотовані у поліційних хроніках, у пресі, яка повідомляє про злочини малолітніх, про їх самогубства та в протоколах шкільної санітарної влади, якої статистичні дані про поширення сексуальних недуг серед молоді викликали нові розпорядки шкільних кураторій про гострий догляд над шкільною молоддю.

Таким фактам треба негайно протиділати, щоб оминути зарази вулиці і рятувати нашу молодь перед фізичною та моральною загибіллю. В рятунковій акції мусить співділати ціле громадянство, а передовсім родина та школа, себто ті, що мають з молоддю найближчий контакт, що можуть мати безпосередній вплив на неї. Жива співпраця і найбільше порозуміння тих двох чинників повинні виступити проти загрозливих явищ для життя нашої молоді, для нашого майбутнього, яке залежить виключно від того, як до нього приготовимо ту молодь.

Стежити за життям своєї дитини, цікавитися її бажаннями це обовязок батьків, який накладають на них власне серце, совість та почуття відповідальности. Громадянство мусить від них вимагати, щоб свою дитину підготовляли на здорового майбутнього члена громадянства, свідомого своїх завдань і обовязків. Скільки спокою і почуття безпеки приносить батькам повна свідомість того, що вони кожночасно знають, де і серед якого окруження знаходиться їх дитина та чим займається. Вслід за тим утривалюється в житті родини дисципліна та пошанування для авторитету, які в дальшому житті молоді серед громадянства стають її громадськими чеснотами.

Зацікавлення життям дитини мусить допровадити родичів до тісної співпраці зі школою. Такий звязок повинні навязувати батьківські кружки, інституція, яка по школах має вже сьогодні право громадянства та яка виробила собі власний стиль, здебільша харитативного характеру. Доживлювання, опіка над біднішими учнями, словом матеріяльна допомога характеризують діяльність цих кружків. Час від часу вони дають імпрези вокально-танечні або шкільні вечорниці з дешевим буфетом. Таким чином найбільше уваги присвячують батьк. кружки лише потребам тіла, а це не вистачає для тісного навязання контакту зі школою, яка є навчальною і виховною громадською інституцією. Учити і виховувати найлекше прикладами, а їх доволі багато довкола молоді, чи то в природі, в музеях, бібліотеках чи у фабриках, варстатах і т. п. Зорґанізоване життя в природі, культура духа та її розвиток, зорганізована і здисциплінована людська праця напевно зацікавлять широкі круги молоді і залишать незатерті сліди на її світогляді, що ще формується. І ось-тут зазублюються завдання батьківських кружків зі завданнями школи. Улаштовувати і фінансувати такі прогульки, тимсамим співділати враз зі школою у вихованні духа молоді і реформуванні її світогляду та характеру.

Зайве переконувати, що обовязки і праця учителя не починається та кінчається у шкільній клясі, що його опіка над учнями, над їх руками і вчинками повинна продовжуватися і поза шкільними мурами. Це речі самозрозумілі і давно вже загально приняті.

Сьогоднішні виїмкові обставини життя нашого народу вимагають від нас усіх виїмкових зусиль, щоб продовжити своє істнування у майбутнє та не дати себе знищити. Мусимо доложити і зберегти у моральнім і фізичнім здоровлю кожну одиницю на завтра, бо може стати для нас важким іспитом, до якого можуть ставати лише сильні духом і тілом. Тому не вільно нам ставитися байдуже до питання української молоді, зокрема середньошкільної, яка виставлена на розкладові впливи ріжних середовищ. Інтенсивне змагання з тими впливами може у значній мірі усунути лихо і дозволить нам вивести нашу молодь на здоровий шлях.

М. Качмарська.

Балачки про моду.

ЗАЧІСКИ НАШИХ ДІВЧАТОК.

Минулося літечко, коли то волею користувались ми необмежено, коли й дитяча голівка була вільна та волоссячко могло собі літати по вітру і ніхто його волі дуже не обмежовував та про зачіску не дуже дбав. Школа. Та школа, що у всьому має здисциплінувати дитину й тут ставить свої вимоги. Треба, щоб дитяча голівка не тільки гарно виглядала, але, щоб вона була й так зачесана, аби дитині було при праці зручно.

Мода в дитячих зачісках вернулася знову до давних гарних часів, коли стяжка була найбільшою прикрасою дитячої зачіски. Знову на дівочій голівці розправили свої крила метелики з ріжнокольорових стяжок — це для дівчаток молодших. Трохи старші модниці мають „кокарду“ ззаду. Звичайно при такій зачісці волосся счесане до гори і на потилиці частина його звязана гарною кокардою, але тут передумова, що волосся дівчинки досить довге. Над вухами воно теж счесане до гори.

Інша зачіска: волосся поділене посередині (теж волосся довше), а над вухом звязане кокардою з кожного боку.

Чимало тепер кісок і до тих кісок належить, очевидно, стяжка. Але найчастіше ті кіски не пущені по плечах вільно, а підвязані кокардою над вухом.

Крім кокард маємо ще й інше пристосування стяжки у дівочій зачісці. Вужчою стяжечкою притримують волосся довкола голови, а завязана вона під волоссям так, що вузла не видно.

Взагалі, якщо ми хочемо, щоб наші дівчатка були зачесані згідно з „останньою модою“, то перегляньмо собі уважно альбом нашої бабуні там, де сфотографована наша мама у віці 8—12 літ, а побачите, що знайдеться там багато зачісок, які сьогодні для наших дівчаток наймодніші, а крім цього й найзручніші, бо треба признати, що стяжка не тільки гарно притримує волосся, але й не дає йому падати на очі та псувати дитячий зір в часі науки.

Очевидно, що до тієї всієї „паради“ в першій мірі належить вимога чистоти волосся та доброго догляду за ним. Тут треба памятати про густий гребінь та добру волосяну щітку, якою що вечора щіткуємо волосся, а це помагає в рості його і шовковому вигляді. Мити волосся не треба якось надзвичайно, досить допильнувати, щоб вода була „мягка“ та щоб мило було відповідне для волосся товстого. Не варто також додавати нічого для „коліру“. На це буде час, як дитина підросте, бо колір волосся значно зміняється з віком і штучним його добарвлюванням чи відбарвлюванням можна тільки зіпсувати самий волос.

Рита.

Ми і ті, що продають у крамниці.

Осінні закупи в повнім розгарі. Купують ті, що привезли дітей до школи і лишають їх на станції — купують не тільки для дітей, але полагоджують і ріжні свої орудки та доручення знайомих пань, що все стараються використати того, що їде до більшого міста. Купують ті, що пильнують моди і хотять восени набрати моднішого вигляду — одним словом купують і купують — у крамницях тепер повно народу.

Купці і продавці раді, що рух у торговлі великий, але обличча блідн ють, усміх поволі зникає, а ноги болять нестерпно. Стають менш уважні і рухливі і ті, що накуповують, ще більше нервуються, а нераз з пересердям і з крамниці виходять. Ще пів біди, коли це трапиться самому власникові крамниці, але горе, коли це станеться продавцеві чи продавчині, що є тільки платними силами. Нераз така пригода для такого бідака кінчається дуже сумно, бо й сам власник перетомлений та поденервований. Така пригода була вже нераз причиною безробіття продавчині чи продавця.

Хай ті, що купують на хвилинку призадумаються і пригадають собі чи коли їм траплялась така пригода не було тут трохи їх власної вини. Чи вони виразно означили продавчині чого саме вони хочуть? Чи звернули її увагу на те скільки вони за жадану річ можуть видати? Чи не дібрали вони собі товару може тільки через те, що вже самі втомлені цілоденною біганиною в ріжних справах? Та коли признаємось лише самі собі в душі, то нераз вийде, що й ми маємо за собою велику долю вини на прикрій події і колиб ми враховували всі наслідки нашої гострої поведінки супроти продавців, то може й ніколи не трапилось би з нашої сторони прикрого, хоч і тимчасового вибуху гніву.

Хто з тих, кому неспішно було робити накуп останніми часами і має трохи спостережливе око, напевно був свідком неодного прикрого непорозуміння між тим, що купував і тим, що продавав наспіх. Колиб ті, що купують розложили свої орудки на довший час або просто наперед би собі свої орудки усистематизували, позаписували, напевно не малиб вони прикрих непорозумінь і пригод у крамницях, а вернувшись додому і переглядаючи накуплене не булиб розчаровані і невдоволені, що за часом за непотрібну або мало потрібну річ видали багато грошей.

При наших орудках пильнуймо і своїх інтересів, але памятаймо, що й ті, що продають є тільки людьми з нервами і головами, руками та ногами, які теж часом дошкульно болять.

Х. К.

Практичні поради.

ЧИСТИМО ДИТЯЧУ ОДЕЖУ.

Віск зі свічок чи стеарини виберемо гарячим залізком в той спосіб, що накриємо пошкоджене місце бібулою і через неї прасуємо. Плями з чорнила чистимо цитриновим соком або цитриновим квасом в той спосіб, що наперед пляму добре звогчимо, потім накапаємо цитринового соку і лишимо так на якийсь час, а вже на кінець перепереємо ще й теплою водою. Все треба мати на увазі, що свіжу пляму скоріше усунемо, ніж застарілу. Плями від анілінових фарб але відчищуються. Тут поможе тільки хльорок, який треба вживати дуже обережно, щоб матерію не перепалити, але який на жаль в господарстві мусить мати кожна мама. Але хльорок можемо вживати лише на матерії бавовняній, то вовняних ним чистити не можна.

—o—

Сторінка без політики.

Погоня за уроєним золотом.

Вантаж золота, що схвилював австрійський штаб у 1914 р.

1. серпня 1914 р. один із начальників австрійського генерального штабу генерал фон Шляєр промовив на конференції вищих старшин такими словами:

— Панове! Я дістав саме довірочні інформації від нашого інформаційного відділу, що перед трьома днями виїхало з Франції 18 авт навантажених штабами золота. Переїхавши Німеччину, мають ці авта дістатися до Росії через Австрію. Золото в автах — це позичка, що її дала Франція Росії, згідно з умовою, що її заключили в Ревлю підчас стрічі царя й Пуанкаре.

Щоб авт не можна було розпізнати, кермують ними жінки, французькі аґентки, які вдають туристки. Аґентки мають усі папери в якнайкращому порядку й не викликують ніяких підозрінь та виказуються шведськими, еспанськими, норвеськими й італійськими паспортами.

Тому, що всі дороги в Німеччині від мобілізації точно провірюють, то можу рішуче ствердити, що всі авта вже переїхали Німеччину й опинилися вже в нас. Отже мусимо напружити всі сили й застосувати якнайрішучіші засоби, щоб лиш стримати французьке золото не допустити, щоб воно опинилося в Росії.

Нервові пошуканки.

Негайно задзвонили всі телефонічні апарати генерального штабу. Про таємничі авта повідомили миттю всі етапові команди та придорожні станиці. На ноги поставили негайно всю поліцію та жандармерію. Всі дороги, що по них згідно зі здогадами могли переїздити авта з вантажем золота замкнули нараз на просторі кількох кільометрів кордонами війська. Приблизно десять тисяч вояків, поліцистів, жандармів та аґентів виглядало по дорогах таємничих авт, що везли скарби золота Всі вози задержували та основно переглядали.

Комічне непорозуміння.

Нерви провідників тієї акції були напружені наче мотузки. Ясно, що це викликувало безліч непорозумінь. У якійсь місцевості задержали авто, що його вела одна з двірських дам. Придержали теж ревні поліцисти якогось високого урядовця міністерства внутрішних справ на Чехах, бо він віз в авті кілька скриньок із мінеральними водами... Франца Йосифа. Щойно, коли відчинили скриньки та порозумілися телефонічно з Віднем, пустили бідолашного урядовця на волю.

Генеральний штаб у Відні дістав цілі стирти телеграм та листів. З усіх кінців австрійської держави приходили звіти, що тут, то там бачили таємничі авта з французьким золотом. Виходило з того, що не вісімнацять, але сто вісімдесять, тисячу вісімсот, а може навіть кількадесять тисяч авт переїздить через Австрію.

Наґінка на автомобілісток.

Австрійська адміністраційна машина пущена в рух, гнала стрімголов перед себе та затрачувала всі глузди й межі.

У Празі поліція задержувала з витягненими револьверами всі авта, що лиш трохи були запорошені. Задержали там теж якесь авто під загрозою револьверів, в якому, як виявилося, перевозили макулятуру одного з чеських часописів. В околицях Відня придержали одного віденського банкиря, який віз в авті дві штабки золота. Банкиря посадили до вязниці й він мусів немало наговоритися, щоб переконати аґентів що він не є французькою аґенткою і не везе позички для Росії у... двох золотих штабках.

Навіть на полудні, в Тиролю, де на підставі здорових глуздів, не могли появитися авта, що везли золото з Франції до Росії, пильні поліцисти затримували кожне авто, що його вела якась жінка.

В цілій монархії виконували тоді приказ по думці: „Кожне менше, або більше запорошене авто, що його веде жінка — підозріле“.

Трагічне непорозуміння.

Іво Ґрґіч мешканець Боснії стояв 9. серпня на стійці, на дорозі недалеко австрійсько-російського кордону

Раптом на дорозі закурилося від авта. За кермою сиділа жінка, бо можна було цього здогадатися по кольоровім шалі, який маяв із авта.

— Ага, французька аґентка везе золото — блиснуло воякові „ляндштурмакові“ в голові. — Гальт! — крикнув він, так, як наказували військові інструкції. При тому прицілився з крісу.

Та авто й не думало ставати, лиш перегнало коло ляндштурмака, малощо не звалило його на землю.

Ґрґіч вистрілив. Авто пігнало далі. Чергового дня всі часописи принесли таку вістку: „Підчас автомобільної прогульки графині Крістальниґ пострілив її смертельно якийсь ляндштурмак. Ґрафиня сиділа коло шофера й куля поцілила її в плечі“.

Нещасна графиня померла від рани, що її завдав вистріл старого кріса австрійського ополченця. Її муж, високий австрійський старшина генерального штабу, який попав у розпуку після смерти жінки, виєднав собі авдієнцію в цісаря Франца Йосифа й зясував йому трагічне непорозуміння, якого жертвою впала його жінка.

Це спричинило здержання цілої акції. Вкінці австрійський штаб зрозумів, що або авта давно вже переїхали межі Австрії, або що ціла ця вістка була видумкою, що її хтось підсунув нездарному австрійському інформаційному відділові, щоб викликати якнайбільше збентеження та суматохи.

Як після війни виявилося, то справді генеральний штаб мав до діла з тим другим випадком.

Через „Просвіту“ — до Воскресення! Ставаймо під прапор „Просвіти“! Не жалуймо для неї ні праці, ні гроша!

Недоля острову св. Олени.

До Льондону приїхав перед кількома днями епископ Ейлен, якого епархією є остров св. Олени. Він приїхав, щоб виєднати допомогу для мешканців цього острову.

Вже від трьох літ писав епископ листи до англійського уряду, домагаючися помочі для бідного населення. Одначе цього року таки сам поїхав до Льондону, бо населення малого острову вже таки просто голодує.

Острів св. Олени — це одна з найстарших англійських кольоній. Давніше той острів завжди лежав на трасі вітрильних кораблів. Тепер туди не перепливає ні один пароплав. Отже нема теж туристів і таким чином відпа[ло] головне джерело заробітків населення острову, яке продавало ріжні памятки по Наполеоні і жило з туристів.

Управа льну, яким мешканці острову зай[...]малися, впала до тієї міри, що з десяти мли[...]нів, в яких давніше мололи лен, тепер зал[...]шилося всього два. І вони працюють раз н[а] три тижні. Кожний зрілий мешканець іде д[о] Европи, або до Полудневої Африки, щоб та[м] дістати відповідну до своїх сил працю. Всі [ін]ші, що залишаються на острові, дістають н[...]зерну запомогу, як безробітні

Руїни... на замовлення.

Загально відома манія американських міліонерів, які вивозять з Европи все, що лиш має посмак старовини. Це можна до деякої міри зрозуміти в новій державі, яка зовсім не має ніяких історичних памяток.

Багаті американці нераз купували в Евро[пі] або в Африці старовинні руїни, спеціяльні ма[й]стри розбирали такі руїни по цеголці й вивоз[и]ли до Америки, де їх знову докладно відбу[до]вували.

Ці забаганки міліонерів використали спри[т]ні комбінатори й зорганізували окреме підпри[]ємство. А саме недавно повстала в Філяде[ль]фії окрема фабрика, яка на замовлення ви[...]нує руїни старовинних замків і святинь. Як [на] американські умовини, ціни за руїни дост[...] приступні, бо будова „середневічного“ зам[ку] зі запорукою історичної точности коштує [...] 4—12 тис. долярів.

Справді, що край, то інший звичай. Вид[но,] що в Америці навіть історію можна за гро[ші] купити

Алькоголь і тютюн спинюють умовий розвит[ок] людини

Загорілий колекціонер.

Недавно нюйорська преса подала незвичайно цікаву вістку, яка розсмішила читачів майже до сліз. Та заки опишемо цю комічну й одночасно шумну подію, мусимо кількома словами пригадати те, про що ми вже нераз писали. Як відомо існують налогові збирачі, які руйнуються й роблять довги, щоб лиш купити якісь цікаві марки, збирачі - природники відбувають далекі й небезпечні подорожі, щоб лиш здобути якусь дрібничку до своєї збірки. Збирачі підписів виставляють себе на чималі прикрощі, коли вистають цілими годинами, щоб дістати підпис якогось славного актора, мистця, чи спортовця. При тому нераз мусять вони наслухатися терпких слів. Іноді люди збирають мушлі слимаків, памятки з ріжних місцевостей, світлини фільмових зірок, гудзики і т. інше.

В Ню-Йорку живе відомий вже не від нині збирач коробок на сірники з ріжних країв та з ріжних часів. Перед кількома днями авто переїхало на вулицях Ню-Йорку якогось чоловіка. Покликали ратункове поготівля. Ранений держав у сціпленій судорожно руці якийсь предмет, якого глядачі що зібралися на місці випадку, не могли доглянути. Лікар запитав раненого, що він так запопадливо стискає в руці. Тоді ранений відповів, що знайшов на вулиці коробку сірників, якої він не мав ще у своїй збірці. Коли він запримітив, що якийсь прохожий кинув на вулицю коробку з наліпкою в новій якійсь барві, збирач підбіг, кинувся до коробки і впав під авто. На щастя рани не були небезпечні і збирач каже, що йому оплатилося попасти під авто, щоб тільки здобути нову коробку до збірки.

—о—

Лікар перелетів океан, щоб рятувати міліонерку.

На Гавайських островах захоріла небезпечно одна з американських міліонерок, яка виїхала туди на ферії. Виявилося, що хорій треба перевести негайно операцію мозку. Тоді звернулися радіом до д-ра Райхерта спеціяліста мозкових операцій, щоб він прилетів із Сан Франціско на Гавайські острови

Д-р Райхерт прилетів на Гавай водолі[та]ком, перелетівши 2400 кл. та перевів операц[ію,] яка щасливо вдалася. Цікаве, що д-р Райх[ерт при]летів водолітаком „Гавай Кліпер“, який від[...] полетів у дальшу подорож, та як відомо, з[...]нув без сліду.

—о—

Делегація Української Народної Ради у Празі.

В середу 7. ц. м. приїхала до Праги делегація Української Народньої Ради із Закарпаття, щоб предложити чсл. урядові домагання українського народу Закарпаття в справах політичних, господарських і культурних, приняті на великих зборах в Ужгороді в неділю 4. ц. м.

„Таймс" радить Чехословаччині

відступити Судети Німеччині.

Обговорюючи положення в Чехословаччині лондонський „Таймс" стверджує, що судетське питання щораз то важче розвязати, бо ... ввести націонал-соціялістичний режім на просторі, який підлягає парляментарній державі та звязати чехословацьких громадян — німців узлом вірности з головою чужої держави. Коли ж судетські німці домагаються більше, ніж празький уряд може дати, це значить, що вони зле чуються у Чехословаччині. Празький уряд повинен застановитися, чи не краще булоб відступити національно чужі окраїни сусідній державі.

Воля населення є вирішним чинником, якщо питання має бути тривко вирішене.

ПРОТЕСТ.

Чехословацький уряд вислав до британського посольства у Празі протест проти тої статті.

Арабські повстанці заняли Яффу.

В ночі з вівтірка на середу та в середу перед полуднем була пристань Яффа в руках арабських повстанців.

Коло 2. год. вночі заняли вони центральне поліційне бюро, відкіля забрали 30 крісів та чимало револьверів і муніції. В год. 8. кількох повстанців забрало з будинку яфської самоуправи 700 фунтів штерлінгів та кілька машин до писання. В 10. год. повстанці проголосили винятковий стан на час від год. 20. до 6. та остерегли поліцію, щоб не показувалася на місті.

Щойно в 11. год. появились у Яффі більші поліційні стежі, опісля — поважні військові й поліційні сили, що опанували ситуацію. В 14. год. проголошено винятковий стан.

У місті завмер цілий рух. Банки позамикали свої філії та перевезли гроші й документи до Тель-Авіву.

Переворот у Чіле зорґанізувала крайна правиця.

Зі Сантіяго де Чілі інформують, що недавній переворот зорґанізувала крайна правиця. Всі провідники змовників арештовані, у столиці зовсім спокійно.

Сенат приняв 23-ма голосами проти 16 проєкт закону про спеціяльні повновласти для уряду на 20 днів. Тоді буде обовязувати теж стан облоги

Помер син колишнього еспанського короля.

У самоходовій катастрофі на Фльориді син б. еспанського короля Альфонса XIII., ґраф Кавадонґа потерпів важкі рани: має сильно побиту голову та зломану ногу. Небавом він помер у шпиталі в Міямі

—o—

Мобілізація портових робітників у Марсей.

Мілітаризація марсейської пристані обовязує від пятниці рано.

Усіх робітників змобілізують; вони будуть підлягати законам про організацію держави підчас війни; 900 робітників дістало особисті накази.

У звязку з мілітаризацією пристані утворено окрему комісію, до якої належить представник префекта департаменту, адм. Мюзеліс та ґен. Мішель

По широкому світі.

Литва святкує 8. ц. м. національне свято

Британське громадянство дістало троє членів династії Романових: князі Олександер і Михайло та княжна Ксеня.

Шведський міністр закордонних справ виголосить у четвер велику промову, в якій обговорить необхідність фортифікації Аляндських островів.

Британська воєнна фльота виплила на маневри, що будуть тривати від 9. ц. м. до 14. листопада.

У Югославії величаво святкували 15. роковини уродин короля Петра.

Англійські професійні спілки відбувають конґрес у Блекпулю.

В індійській державі Траванкур юрба обкинула військо камінням, військо дало сальву. 1 особа вбита, 5 ранених

Італійський уряд — як кажуть — відмовив удові по Дольфусі візи та інтервенцій у справі пашпорту й емеритури.

Болгарський король Борис з жінкою причалив в англійській пристані Дувр.

Югославянський регент кн. Павло приняв британського посла з партії праці, Ленсбері.

В німецькому концентраційному таборі в Дахав помер один з провідників австрійських леґітимістів барон Лесер.

У Ватикані помер кардинал Камілльо Ляврентi, префект св. Конґреґації обрядів

—o—

СІЯМСЬКИЙ УРЯД УСУВАЄ КИТАЙСЬКИХ УЧИТЕЛІВ

Сіямський уряд рішив звільнити зі служби всіх китайців — учителів державних шкіл, бо виявилося, що вони ведуть у Сіямі протияпонську пропаґанду.

—o—

Д-Р ОЛЕКСАНДЕР НАДРАҐА. 3

Кінець і початок шкільного року

В МИНУЛИХ ЧАСАХ У ЛЬВОВІ.

(Докінчення).

А потім вакації, чудові вакації! Подумайте цілих шість тижнів чоловік не потребував бачити „бельферів" і буди, яку ми за той час оминали, як яке прокажене місце.

Я звичайно їхав на Зелену Буковину, до тітки до Чернівців, чи до вуйка у Виженку коло Вижниці. Гарне місто Чернівці та його околиці, Сокільське, Устеріки, Путилів, Красноїля, Жабє, що року виринають перед моїми очима передовсім у вакаційному часі. Тому я так тужу за тими околицями і цього року мусів пішки перейти майже стокільометрову трасу Ворохта-Жабє-Криворівня-Устеріки, а потім в долину буковинською границею аж до Кут (добре, що про це не знає д-р Панчишин!).

Але ось вже Преображення Господнє і цісарські уродини з великим „фестом" в чорножовтих Чернівцях та немецш патріотичній Вижниці. Зі Львова приходить лист з пригадкою, що треба підготовлятися до повороту, щоб звикнути поволи до нового шкільного року, купити книжки і зшитки, скомплетувати і поправити гардеробу.

Сідаю в Чернівцях чи у Вижниці на поцтиву австрійську „Штатсбанку". Минаю з жалем Прут, потім Дністер. Ось вже бачу з вікон поїзду Персенківку, Високий Замок, св. Юр. Рейки лучаться зі стрийськими і краківськими, а потім переходять в цілий лябіринт своєї багаточенної львівської родини. Вагони скачуть раз-у-раз при зворотницях. Раптом кінчиться пісня поїзду і кондуктори отвирають двері вагонів з скликами: „Лемберг, бітте авсштайґен, Львув, вощен высядать!"

На другий день оглядаю свій Львів. Цікавить мене кожний поступ у будові тої чи іншої камениці, кожний новий шильд, кожна нова ліхтарня, кожна нова грядка в Стрийському парку, в Єзуїтському городі чи на Високому Замку.

В навечеря Успенія спішу до Волоської церкви. При її східцях блимають ріжноманітні лямпочки, що вінком окружають старий образ Пречистої. З церкви виходять біловбрані дівчатка з хоругвками, подушечками, образами. За ними іде брацтво з великими хоругвами і транспарентами. Потім поважні міщани несуть „Успеніє" і далі під бальдахимом парох Пресвяті Дари в окруженні старших священиків, сотрудників та сідоглавих парохіян. За ними поступають вірні. На дворі вже темно. Цеж година сема трицятьшість хвилин львівського часу. Ту і там свічки розяснюють темряву. Процесія переходить Бляхарську, потім попри Домінікани звертає на Підвалля і скручує на Руську. З тисячі грудей лунає стара, така дорога нам усім пісня: „Пречистая Діво Мати руського краю!" За всіми вірними повторюю зворушений оцей рядок тієї пісні: „Не дай пропасти!" і додаю у своїй молитві: „не дай пропасти, як Ти не дала пропасти нам, коли татарва нищила церкви наші, гонила тисячі Твоїх вірних в ясир, пускала з димом наші села!"

На другий день по богослуженні я мусів бути обовязково на водосвяттю перед Трьохсвятительською каплицею. Повітря переповнене пахощами мяти, материнки, резеди і тих всяких скромних квіток, що прикрашують городці наших сільських хат. Несеться повторюване многократно благання: „Пресвятая Богородице спаси нас!" Серпневе сонце ще пече немилосердно, але ніхто на це не зважає. Якась екстаза огорнула всіх вірних без розбору, чи вони одягнені в сільське чи міське одіння. А старий Корникт, що стріляє високо, високо в прекрасне осіннє вже, голубе львівське небо і три його менші сестриці - копули неначе відповідають за Пречисту: „Не дамо Вам пропасти, спасемо Вас, тільки будьте такі сильні і витривалі, якими були Ваші предки!" І народ пригортає до своїх грудей, мов свої найдорожчі діти свіжо освячені оберемки квітів та овочів своїх піль і городів та розносить їх по своїх хатах, щоби заквітчати ними святі образи своїх світлиць, що хоронять його перед всяким врагом і супостатом.

Успення Богородиці — це вже останнє вакаційне свято. Місто починає наповнятися молодим народом. Лиця свіжі, опалені, заокруглені, але в очах сум. Рубрика дрібних оголошень в „Ділі" переповнена ріжними офертами станцій з дбайливою материнською опікою, здоровим та обильним харчем (аякже) а декуди навіть з фортепіяном. Подібні оголошення важливо студіюють на львівських ринвах декани з гір і звичайні собі всечесніші, що в передпотопових „ґабіґах" і порохівниках зїхали у Львів мов на який соборчик. Коло них їх „чада" з валізками чи наплечниками, що їх мами добре випакували. Для всяких Бодеків починається живво... „Буди" приймають вписи. Батьки чіхаються в голови, бо треба заплатити щось аж 5 корон з ґелерами вписового і на ріжні видатки.

Вкінці приходить фатальний день третього вересня. На богослуження не йдеться вже так весело, як 15-го липня. На другий день професори у свіжо вибілених і вимитих клясах відчитують правильник (тільки сема і восьма кляса можуть курити і то непублично) та подають до відома провізоричний поділ годин на найближчі дні.

Починається знову новий шкільний рік, рік дальших змагань і праці.

—oo—

НОВИНКИ.

— Як подавати овочі? Побачимо у клюбі „Нової Хати", дня 10. ц. м. А саме: столи, накриті відповідним для овочів накриттям, овочеві сирівки, напої, ґалярєтки і креми. Початок год. 6-та.

— Магазин постелі Р. Джала — Львів, Хорущини 5, поручає ковдри, матраци — переробляє ковдри по 4 зол., матраци по 6 зол. Приймає піря до прання. Тел. 294-81 1186 —100

— Загальні сходини львівських членів Союзу Українських Адвокатів відбудуться в суботу 10. вересня ц. р. в год. 19-ій (семій) вечором у домівці СУА при вул. Костюшка ч. 5. І. п. На порядку сходин: організаційні справи та реферат през. д-ра Костя Левицького.

— Вийшов на волю. З вязниці у Станиславові вийшов на волю Остап Домчак зі Стинави Нижньої по дволітнім побуті у вязниці.

— Послухаймо! У пятницю 9. ц. м. а год. 17.45—17.15 передаватиме львівське радіо чергову українську гутірку. В її рямцях говоритиме д-р Кость Кисілевський про українські теми в польській літературі. І особа прелегента і сама літературна тема гідні того, щоб звернути на них увагу.

— Красва хроніка. Невідомий шофер переїзджаючи самоходом через Калуш наїхав на нахолесника Йосифа Буру з Підгірок, який дістався з ровером під колеса самоходу. Важко ранений Бура помер у шпиталі. — Дня 6. ц. м. трьох озброєних напасників напало на Зиґмунта Швегля, арендаря фільварку у Лашківцях пов. Борщів. Напасники стероризували вартівників і тоді один з напасників вистрілом зранив Швегля в околицю лопатки. Напасники не забрали нічого і втікли в невідомому напрямі. Поліція шукає за напасниками.

— Хмаролім у Зборівщині. Над громадою Нестерівці пов. Зборів перейшов хмаролім. Зливний дощ знищив землеплоди в городах. Вода знищила кілька господарських будинків, а хата Василя Нищоти завалилася. Школа сягає понад 3.000 зол.

— Українська фільма „Полонинська любов". Чеський режисер Шварц накрутив на Закарпатській Гуцульщині звукову фільму в українській мові п. н. „Полонинська любов" на підставі лібретта Карла Бейсти. Участь у цій фільмі брали гуцули й гуцулки між іншим Марійка Клемпуш та п. Клемпушова-мати. Головні ролі виконали п-і Лакатошівна Варка й п. Лібовицький Володимир. Музика до фільми спирається виключно на народних і гуцульських мотивах. Небавом цю фільму будуть висвітлювати в чеських кінотеатрах та на Закарпатті. Імовірно цю фільму побачимо теж і у Львові, якщо не зайдуть „непередбачені" перешкоди.

— Львівська хроніка. Поліція арештувала Лерхера, скарбника запомогової каси організації жидівських фризієрів при вул. Костельній і Телєра, головного аквізитора тому, що в запомоговій касі пропало 2.000 зол. — Теодозія Цар облила сільним квасом Осипу Макайду, яка мешкала в одній камениці з Т. Цар при вул. Колодійській ч. 14, бо підозрівала, що О. Макайда баламутить її чоловіка.

— Нова сензаційна обезпеченева афера. Варшавська поліція попала на слід нової великої обезпеченевої афери. Слідство виявило, що обманець Маріян Ковальський з Прушкова з своєю ватагою вишукував безробітних і обезпечував їх від нещасних випадків та смерти По якомусь часі обезпечені безробітні предкладали фальшиві лікарські свідоцтва і діставали гроші, з яких більшу частину забирав Ковальський. Одначе влада попала на слід фальшування свідоцтв, але обманців не могла зловити, бо всі обезпечені робітники подали неправдиві адреси. По короткій перерві обезпечені безробітні почали далі зголошуватися з лікарськими свідоцтвами, вже правдивими, бо ватага обманців наказувала їм кидатися під самоходи і т. п., щоб далі тягнути гроші для себе. Поліція шукає за Ковальським та іншими обманцями.

— Хто виграв на льотерії. В нинішнім тягненні Держ. Кляс. Льотерії впали м. і. такі вигри: 25.000 зол. на ч. 20429. 15.000 зол. на ч. 134.. 35608 39093 107527. 5.000 зол. на ч. 92862. 2.0.. зол. на ч. 12004 15614 32804 55958 61212 78.. 89809 94837 98929 109559 111396 126355 141.. 1.000 зол. на ч. 2402 5697 7544 8238 14751 15.. 81081 22689 31981 33482 34061 38167 38891 55.. 63340 72574 79039 84213 93044 93889 99101 99.. 101637 102610 105221 112616 121175 122540 12.. 129760 1322066 134399 143150 144841 1450.5 152.. 755753 156617.

— Перед „чисткою" населення в Києві. Незадовго відбудеться в Києві спис населення, що його переводитимуть найпевніші під політичним оглядом люди: партійні комісарі, інспектори і контролери. Совітська влада сподіється викрити й очистити при цій нагоді столицю Сов. України з політично непевних і націоналістично настроєних елементів. Підготовна праця організації спису населення стрічається з пасивним спротивом населення, що виявдяється заподаванням неправдивих даних і т. п.

— Два смертні випадки з гранатами. На полях громади Кудобиця пов. Зборів, малі хлопці, які пасли гуси, знайшли гранату. При розбиранні граната вибухла. Відломки гранати важко ранили в черево 10-літнього Михайла Кулиниця, який годину пізніше помер у страшних муках. Його менший брат, 8-літній ... Кулинець і 10-літній Ярослав Олевин ранені. Другий смертний випадок трапився у присілку Соколів коло Олеші, пов. Товмач, де 21-літній Іван Назарук розбирав гранату, що її найшла одна жінка в полі. Граната вибула і розірвала Назарука на кусники.

— Заборонили робітникам женитися. Аргентинський парлямент приняв спеціяльний закон про опіку над робітниками, які женяться. ... дання такого закону було необхідне тому, ... багато підприємств вимушувало формально ...

ВІДГУКИ ДНЯ.

За глибший віддих.

Хто вертався колинебудь з довшої відпустки до Львова, той знає, що зараз на Головнім Двірці груди немов замикають, лишаючи до віддиху тільки одну четверту легенів. Природа сама, відрухово боронить організм перед повітрям заповітреної столиці.

Брак глибшого віддиху напевно мав, має і буде мати відємний вплив на ширший горизонт і глибшу думку мешканця нашого міста. Дихаючи чверткою легенів, помпує громадянин за мало крови до серця, за мало її відсвіжує і тим самим замало посилає її в голову. А наслідки... заскорузлість, байдужість, панікерство, а це все получене зі столичною зарозумілістю.

— Ми, бачите, у Львові..

Або:

— Львів, прошу вас, має зовсім іншу думку...

Або:

— В нас, у Львові, це неможливе...

І тому свого часу Іван Боберський з такою флегмою вислухував докорів, коли вперто бив на купно Українського Городу, а радник Стеблецький спокійно осмішував себе, коли мантив на викупно цього Городу.

Один і другий знали і розуміли, що громадянинові заповітреної столиці треба дати змогу дихнути бодай пів легенями. Тоді той громадянин дістане швидший і повніший обіг крови, байдуже: політик він, директор, професор, чи інший редактор.

І треба признати, що багато з того часу змінилося в нас на ліпше, хто зна чи не під впливом глибшого дихання на Українськім Городі. І хто зна, коли в нас, у Львові, ще є так багато злого, чи не спричинюють його люди, які дихають тільки темнокімнатним, пороховуличним чи димнокаварняним повітрям, а Український Город знають тільки з оповісток і останніх трагічних чуток!...

Цікаво, що булоб, якби вийшов такий національний закон: кожний львовянин має обовязково чотири рази в місяць вийти на Український Город і сто разів глибоко дихнути?! Нарікання булиб напевно, але наслідки могли бути чудові.

— ...Був я нині на Українськім Городі і думаю собі: Пощо властиво ми сваримося!?..

Або:

— Глянув я на чудове небо, синява-синява... Хмарки біжать-біжать і думки. От і прийшло мені на думку...

Або:

— На Українськім Городі прийшла мені така ідея...

Сокільський гимн не має надзвичайних слів, але має дві великі думки: „В здоровому тілі здорова душа" і „Де сила, там воля"... Тому Сокільство перше і найлекше зрозуміло вагу Українського Городу у Львові і тому щороку злітається на нього показати волю сили і силу волі та пропаґувати глибший віддих серед усіх верств української суспільности.

В пятницю і в суботу відбудеться у Львові така сокільська пропаганда, четверта з ряду Краєві Сокільські Спортові Змагання!

Та це лиш засіб. Бо властива ціль: як найглибший віддих!

Галактіон Чіпка.

ВІДКРИЛИ НОВІ НАФТОВІ ТЕРЕНИ НА УКРАЇНІ.

Від довшого часу йдуть у СССР енерґійні пошукування за новими нафтовими теренами, що далиб погінну силу для воєнного промислу та змоторизованого рільництва. Недавно відкрили нафтові поля в кількох місцях на Україні: на Лівобережжі й на Кубанщині.

—о—

НЕ ПРИЙМАЮТЬ ЖИДІВ ДО ІТАЛІЙСЬКИХ УНІВЕРСИТЕТІВ.

Як подає ЖАТ, жиди-чужинці не будуть могти продовжувати студій в італійських високих школах.

УСУНУЛИ ЖИДІВ З ІТАЛІЙСЬКОГО МІНІСТЕРСТВА ВНУТРІШНІХ СПРАВ.

19-ох урядовців жидів, що працювали в італійському міністерстві внутрішніх справ, звільнено в понеділок зі становищ.

ЖИДИ — ВИСОКОШКІЛЬНІ ПРОФЕСОРИ В ІТАЛІЇ.

„Іль Тівере" пише, що число професорів-жидів в італійських університетах з 41 в 1919 р. зросло до 174 в 1938 р. Відношення жидів до загального числа професорів збільшилося до 12.4 відсотків.

СОВІТСЬКА АРМІЯ НЕЗДІБНА НАВІТЬ ДО ВПРАВ.

У кавказькій військовій окрузі мали відбутися вправи військ. звязку. Тимчасом вправи відкликано, бо виявилося, що вояки не приготовані, а матріял занедбаний.

Ця подія викликала чимале враження в Москві.

ХАОС У ЧЕРВОНОМУ ВІЙСЬКОВОМУ ШКІЛЬНИЦТВІ.

Чистка серед совітської ґенераліції має вже сумний вплив на стан совітського шкільництва. Нема кому викладати, бо вищі старшини масово вистріляні; нема підручників, бо твори арештованих і розстріляних поконфісковано. Пляни навчання, що їх опрацювали „вороги народу", усунено, тому тепер наука йде без жадних плянів. (АТЕ).

Турецькі впливи у санджаку Александрети.

Найвищі становища в санджаку Александрети (Гатаю), як президента, голови, членів уряду й ін. припали туркам. Виходить, що найбільші впливи у тому краю має турецьке населення.

У парляменті всі бесідники — навіть грецькі, вірменські й алявітські — висловили велике привязання до Кемаля Ататурка, називаючи його „ататарком" (батьком сходу).

ПРОГРАМА МАЙБУТНЬОГО УРЯДУ САНДЖАКУ АЛЕКСАНДРЕТИ.

Народня партія, найсильніша в санджаку Александрети, яка має більшість у тамошньому парляменті, оголосила програму майбутнього уряду санджаку:

1) Населення санджаку становить єдність без огляду на народність та релігію.

2) Всі мають рівні права й обовязки.

3) Партія буде старатися скріпити льокальну адміністрацію та участь громадян у державному житті.

4) Засадою уряду буде: республика, нарід, ляїцизм, культурний націоналізм, поступ.

5) Уряд запевнить безпеку і лад та не толеруватиме ніяких виступів проти нього.

6) Партія дбатиме про буджетову рівновагу й експльоатацію природних багатств та заопікується рільниками і ремісниками.

7) Уряд присвятить увагу розбудові шляхів і пристаней, осушуванню багон, піднесенню гігієни і т. п.

зобовязання від своїх працівників, що не будуть женитися. На випадок подружжя звільняли їх від праці. Новий закон передбачує кару грини від 1.000 до 10.000 пезетів, якщо підприємець звільнить робітника з праці протягом 12 місяців по одруженні.

— **Вибух пекольної машини на пошті.** У поштовім уряді в Базарчіку в Добруджі (Румунія) вибухла в понеділок 5. ц. м. пекольна машина, що надійшла як поштова посилка до адвоката Патонія. При відбиранні тієї посилки Патоні зажадав, щоб її відчинив присутній поліцай, бо посилка видалася йому підозрілою. Тоді саме дійшло до вибуху, від якого згинув поліцай, а Патоні був тяжко ранений. Перевезений до лічниці адвокат помер. Підчас експльозії були теж ранені: син начальника пошти та один урядовець. Поштовий будинок сильно ушкоджений. Вибух було чути в цілому місті і між населенням повстав переполох. Догадуються, що замах на адв. Патонія був актом пімсти. Патоні застрілив перед кількома роками сенатора хліборобської партії Хрістя Стоянова.

— **325 смертних випадків одного вечора.** Число смертних випадків, зокрема самоходових, зростає з року на рік у дні робітничого свята т. зв. „лейбур дей" у Злучених Державах. Підчас цьогорічного свята поліція занотувала лише в понеділок 5. ц. м. вечором 325 смертних випадків.

— **Тлочинський, Гебда і Спихала в Хелмку.** Тлочинський, Гебда і Спихала виступлять в дні 11. вересня ц. р. у Тенісовім Турнірі, уладженім Бата-Теніс-Клюбом у Хелмку (пов. Хшанів). Початок турніру в годині 9. вранці. Вступ 2 зол. від особи (трибуна). Білети в передпродажі в крамницях Бата. З Кракова, Катовиць і Бельська догідні сполуки залізницею і автобусами.

— **Розладдя в травленні.** Спеціялісти світової слави підтверджують знамениті висліди ділання природної гіркої води „Францішка Йосифа".

З театру.

ВЕЛИКИЙ ТЕАТР: ВИСТУП ІНДІЙСЬКОГО ТАНЦЮРИСТА РАМ ҐОПАЛЯ.

Індійська танкова культура, що зродилася з невичерпаного джерела релігійних, обрядових та давніх народніх церемоній, що заволоділа майже цілим далеким Сходом, щораз то більше цікавить своєю барвистою екзотикою і віддалені краї. Слідами камбоджських королівських танцюристок, що добули велику славу на кольоніяльній виставі в Парижі, почали обїжджати Европу та Америку теж інші мистці індійської хореографії. І на львівській сцені гостювала незрівняна група Удай-Шан-Кара, також дуо Ейчі-Німура і Лісан-Кей та гіндуська танцюристка Іпіока-Ніота.

Навагал індійські танці набренілі містикою і символами, вірою в чари та амулети, як усе їхнє життя та релігія, є своїм змістом західньому глядачеві чужі й незрозумілі. А якщо вони розбуджують у ньому ліричний настрій чи навіть містичне замрячення, то це радше вплив одноманітної музики, чудної арабески рухів тіла, гри світел і багатих у золото та самоцвіти костюмів. У дійсности то ми спиняємося на формальній сторінці танкових еволюцій, що дивують нас вюнкістю рамен і багатством виразових можливостей долонь, співділанням голови, передусім брів і очей, гнучкістю тіла та пружністю ніг, що ступають цілими стопами лиш з легко піднятими пальцями. Усі рухи розвиваються у горизонтальному напрямі. Оце характеристичне для всіх східніх танців. На вчорашньому вечорі у Великім Театрі виступив у цілій програмі як соліст Індієць Рам Ґопаль. Справу музичного акомпаніяменту він упростив собі награними на плитах оригінальними індійськими мельодіями. Найефектовніше під сценічним оглядом вийшов „Танець у святині", що в рухах на око простих, мав велику силу виразу, справжню орієнтальну повагу та навіть деяке екстатичне забарвлення. „Танець Кобри", „Індра" та „В саді" сперті на мітольоґічних оповіданнях Рамаяни, були руховою пісенею, що мала звязок з надприродним світом та його маґічними силами. І поезія Рабіндраната Тагоре найшла у „Павиному танку" свою рухову інтерпретацію. Та чи вдалося молодому бесумніву талановитому, танцюристові приблизити глядача до атмосфери буддійського світа? Чи скромна театральна завіса могла дати ілюзію пишноти східних святинь або чудової квітучої природи — властивого місця релігійних чи обрядових гіндуських свят? Найти ключ до цієї чарівної прастарої загадки, нам — нелегко.

М. Пастернакова.

Спорт.

У ЗДОРОВОМУ ТІЛІ ЗДОРОВА ДУША.

Таке гасло поклало собі українське Сокільство як ціль своєї діяльности. І справді воно виконує його від початків свого істнування до сьогоднішнього дня. Гасло „у здоровому тілі здорова душа" витиснуло сьогодні своє тавро на житті багатьох націй. Адже в житті лиш людина сильна на душі й тілі має значіння, може виборoти собі те, до чого змагає. А життєві умовини сьогодні такі важкі і складні, що людей сильних мусить кожна нація, зокрема українська, мати щонайбільше.

„Здоровий, сильний і відважний чоловік дає собі раду у світі; слабий паде, бо життя приневолює людей змагатися зі собою, зі землею, морем, вітрами, студенню, спекою. Життя приневолює дужатися, змагатись, переганятися. Безупину боремося за місце, яке хочемо зайняти і придержати.

Стають до бою люди, дужаються зі собою народи". (І. Боберський).

Оце слова батька українського Сокільства, творця сокільської ідеольогії. І мусимо признати, що Сокільська організація іде правильними шляхами й муравлиним трудом виконує свою важку працю. Нелегко оберегти себе перед погубними впливами, що їх витискає на всіх майже тіловиховних організаціях спортова рекордоманія. Та українське Сокільство оберегло себе перед цим впливом. Головною засадою його праці стала масовість тіловиховання.

З рядів Сокільської Організації вийшли найкращі сини нації, що підчас світової заверюхи своє життя поклали на жертвенник Батьківщини. Українське Сокільство виховало багато чільних громадян, які можуть стати зразком для молодого покоління. В Сокільській Організації головну вагу кладуть на всесторонність фізичного виховання, не на рекорд. Виховний спорт не дбає зовсім про рекорд одиниці, зате дбає про якнайбільшу скількість всесторонньо вишколених громадян.

Найкращим доказом, що всесторонність праці Сокільської Організації спирається на правильних засадах, будуть **IV. Сокільські Краєві Змагання**, що відбудуться у Львові в пятницю 9, суботу 10 й у неділю 11 п. м. на площі Сокола-Батька. Плавецькі змагання відбудуться **на ставі „Світезь"**.

На цих змаганнях матиме українське громадянство змогу побачити соколів та соколок із цілого краю та матиме змогу познайомитися з вислідами їх праці. Українське громадянство повинно доказати своєю масовою участю в цих змаганнях, що воно дорожиться Сокільською Організацією та що воно готове її зусилля підтримати матеріяльно **й морально.**

Програма Сокільських змагань незвичайно багата й напевно кожного зацікавить. Тому у днях Сокільських Краєвих Спортових Змагань — площа Сокола-Батька повинна зароїтися не лиш змагунами, але й численними рядами публики.

Програма IV. Сокільських Краєвих Спортових Змагань у Львові, що відбудуться 9, 10 і 11. вересня 1938 р.

I. Відбиванка: Пятниця 9. год. 10 рано і субота 10. год. 9. рано на площі „Сокола-Батька".

Стартують: **Побратими** — Сокіл IV Львів, Підберізці, Негрибка к. Перемишля, Виноти к. Самбора, Сокаль, Камінка Струм., Збортв, Ходорів, Калуш, Рогатин, Станиславів І, Збараж, Снятин, Носів к. Підгаєць, Самбір. **Посестри:** Сокіл-Батько, Сокіл III. Львів, Миклина, Коровники к. Перемишля, Сокаль, Золочів, Жидачів, Тернопіль.

II. Плавання: Пятниця 9. год. 15 на ставі „Світезь":

100 м. дов. побр., 50 м. дов. пос., 100 м. клас. побр., 50 м., клас. пос., 100 м. гор. побр., 50 м. гор. пос. 200 м. дов. побр., 100 м. дов. пос. 200 м. клас. побр., 400 м. дов. побр. і гінці 4X50 м. дов. побр., гінці 4X50 м. дов. пос., гінці 3X100 м. змінним побр., гінці 3X50 м. змінним пос.

Програму легкоатлетичних змагань, які почнуться в суботу пополуд. (год. 14.30), подамо в завтрішньому числі.

ЛЕГКОАТЛЕТИЧНІ ЗМАГАННЯ К. Л. К.

Традиційні легкоатлетичні змагання Карпатського Лещетарського Клюбу відбудуться у днях 17. і 18. п. м. на площі Сокола-Батька. Це будуть останні змагання КЛК перед легкоатлетичним двометчом зі Соколом Батьком.

Ці змагання відбудуться разом із II. спортовими змаганнями ремісничо-робітничої та купецької молоді.

Б. Назар, прес. реф.

УКРАЇНА — ПОЛЬОНІЯ.

Змагання обох дружин за мистецтво Окружної Ліги відбудуться в неділю 11. п. м. на грищі Чорних у год. 3.30 попол. Окремих афішів про ці змагання не буде.

СЯН — РЕСОВІЯ.

Змагання за мистецтво Окружної Ліги між цими двома дружинами відбудуться в Перемишлі 11. ц. м. на грищі Польонії в год. 3.30 попол.

Сподіємося, що Сян, який грає по кількох невдачах стрічу в себе в дома, вирішить її у свою користь та здобуде вкінці такі потрібні пункти.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Театр:
Пятниця 9. 9. год. 8. „Вовки в ночі".
Субота 10. 9. год. 8. веч. „Вовки в ночі"
Неділя 11. 9. год. 8. „Вовки в ночі"

Театр Розмаїтостей:
Від понеділка 11. 9. вечірний

Театр ім. Котляревського.
[illegible]:
10. 9. Орфей у пеклі.
11. 9. [illegible] над Почаївом.
12. 9. Найкращий чоловік.
13. 9. Пригода в Чорні.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.
[illegible]:
9. 9. [illegible] Веселку.
10. 9. [illegible].
11. 9. [illegible].
12. 9. [illegible].
13. 9. Гетьман Полуботок.
[illegible]:
14. 9. [illegible] Веселку.
15. 9. Гетьман Полуботок.
16. 9. [illegible].

Український театр Йосифа Стадника (сеніора).

ОЗЕРЯНИ коло Чорткова:
9. 9. Висоти Стефи Стадниківної.
10. 9. Люди на кризі.
11. 9. Гриць.
Потім театр іде до Борщева і Скали.

КІНА.

АДРІЯ: „Дорога до слави"; „Північ кличе".
АПОЛЬО: „Гайді" з Шерлі Темпль.
АТЛЯНТИК: „Кохання в джунглі" з Доротою Ляпур.
БАЛТИК: „Маєрлінг".
ВАНДА: „Я збрехала", „Гільтайська трійка".
ҐРАЖИНА: „Верес" на осн. Родзевичівни.
ЕВРОПА: „Я помилився" з Шерлем Бове.
КАСІНО: „Розалія".
КОПЕРНИК: „Друге молодість".
МАРУСЕНЬКА: „Інститутка" (Д. Дарбін).
МЕТРО: „Знахар".
МІРАЖ: „Улан кн. Йосифа", „Княжа"
МУВА: „Кадети маринарки".
ПАЛЯС: „Шікаго".
ПАКС: „Світильці Півночі".
РАЙ: „Бургтеатер" із В. Краусом і Ольгою Чеховою.
РІЯЛЬТО: „Маскарада".
РОКСІ: „Обожана" з Мартою Еґерт.
СВІТ: „Остання ніч засудженця", „Пробудися і жий".
СТИЛЕВЕ: „Проступник" і ревія.
ТОН: „У пастці", „Проклятий скарб"
УТІХА: Місто в вогні" та ревія.
ХИМЕРА: „Марнотратна дочка".

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл. Марійська)
„Палестина".

ФОТОПЛЯСТІКОН „СВЯТОВІД":
(вул. Коперника ч. 11 дім ф-и Каім і Син)
„Паризька вистава"

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Пятниця, 9. вересня 1938.

6.45 Руханка. 7.00 Ранішній деннник, 7.15 Орх. музика, 8.00 Для шкіл, 8.10 Добрий день наймолодшим: „Як кравець Ниточка королем став" опов. Корн. Макушинського, пісеньки й мельодії, 11.00 Для шкіл: В. Реймонт, 11.30 Музика з пл., 12.03 Полудн. вид., 14.00 Легка музика з пл., 14.15 Популярна музика у вик. орх., 15.00 Біржа, 15.05 Господарські та суспі. вістки, 15.10 Програма на завтра, 15.15 Степ Пантaлика та Заздрости, кутірка для старших дітей, 15.30 Репортаж із зрадіофонізованого шпиталю у Познані, 15.50 Господарські вістки, 16.05 Попурі з оперетки II Абрагама, орх., 16.45 Східна Галичина з вікна вагону, виг. Марія Домбровська. 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 Концерт другої орх., дует акордеонів, пісенька, **17.45 Українські справи в польській літературі,**

в українській мові виг. д-р Конст. Кисілевський. 17.55 Гальо, позір! 18.10 Шумка, із пл., 18.45 Літер. хроніка, 19.00 Спів. ресітель Володимира Дервіса в супр. форт., 19.20 20.55 Акт. гутірка, 19.30 Силезії, І. ч. розр. концерту, орх., спів; у перерві „Що чувати“ гутірка-діяльог, 20.45 Веч. денник, 21.00 Програмова резерва, 21.10 Друга част. концерту, 21.50 22.00 Спортові вістки, 22.05 Концерт бажань, 23.00 Ост. вістки, метеор. відомлення, гутірка в англ. мові, 23.15—23.55 Легка й танк. музика (Варшава II)

Субота, 10. вересня 1938.

6.45 Руханка, 7.00 Ранішній денник, 7.15 Концерт військ. орх., 8.00 Для шкіл, 8.10 Кінчимо тиждень, погідна авд., 11.00 Для шкіл: Співаймо пісеньки, 11.25 Вальси на форт., пл., 12.03 Полуднева авд., 14.00 Популярна музика з пл., 14.15 Орх. музика, 15.05 Господарські та сусп. вістки, 15.10 Програма на завтра, 15.15 Театр Уяви для дітей: гутірка з муз., 15.45 Господарські вістки, 16.00 Як заманенить мандоліни, орх. манд., 16.45 Як село бавилося в місті тому сто літ, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 Спорт і ритм, гутірка, дута орх., 17.45 Городенка, місто загонової шляхти, 17.55 Гальо, спорт! 18.00 Наша програма, 18.10 Форт. ресіталь, 18.45 Вірші Павліковської-Ясножевської, рецит., 19.00 Розр. концерт, орх., тріо Лісовських, сопран, бас; у перерві в год. 19.20 Актуальна гутірка, 20.00 „За короля Станіслава“ авд. для дітей, Поморське Поозеря, 20.45 Веч. денник, 20.55 Акт. гутірка, 21.00 Гутірка зі слухачами, 21.10 З піснею і танком, орх., сопран, тенор, 21.50 Спортові вістки, 22.00 Концерт симф. орх., 23.00 Ост. вістки, 23.05—23.50 Легка й танк. музика з пл. (Варшава II).

Неділя, 11. вересня 1938.

7.20 Концерт орх., 8.00 Ран. денник, 8.15 Для села: Ґазетка, В пасіці восени, Пісні у вик. нар. музики, 8.35 Львів здоровить, 8.40 Мале колісцятко у великім годиннику, **8.55 Як переводять оцінку ґрунтів при комасації, в українській мові виг. інж. І. Лапчук** 9.05—9.15 Росіні: Увертура з оп. „Сорока злодійка“ з пл.; після богослуження коло год. 10.30 Музика з пл., 11.00 Китиця для всіх, орх., 11.45 Фільм. огляд, 12.03 Муз. поранок у вик. симф. орх., 13.00 У соті роковини народин Асника, 13.30 По вакаціях, музика сальон. орх., тенор, віол., 15.00 Для села: Огляд ринків рільних продуктів, Сільське самоврядування у боротьбі з пожежами, Дивіть, дивіть, 17.40 Звук. тижневик, 18.10 Підвечірок при мікрофоні: орх., сопран, скр., гумор, ксильофон, 19.00 Хвилина бюра студій, 20.00 Програма на завтра, 20.05 Львівська Варта: популярна словно-муз. авд., 20.35 21.35 Спорт. вістки, 20.40 Політ. огляд, 20.50 Веч. денник, 21.00 Та йой, вес. авд., 22.00 „Ріголетто“ оп. Вердія, репортаж, 23.00 Ост. вістки, 23.05—23.55 Два славні скрипаки у репертуарі новоч. музики, пл., вальс Варшава II.

РАЙ: „Дипльоматична жінка“.

ТОН: „Серце і шпада“, „Лицарі пустині“.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Пятниця, 9. вересня 1938.

БЕРЛІН 18.00, 19.00 Розр. концерт, БУДАПЕШТ 18.30 22.05 Циг. музика, 17.25 Віол., 19.30 Грецькі пісні, 20.30, 21.00 Орх. концерт., ВІДЕНЬ 18.00 Пісні у вик. молоді, 19.00 Розр. концерт, 21.30 форт., ДРОЙТВІЧ 20.30, 21.00 Бетовенівський концерт, КОШИЦІ 18.10 Музика народів, (чеська музика), МІЛЯНО 17.15 Скрипка, 19.30 камер. музика, 20.30 Популярна музика, 21.00, 22.00 „Фанфан ля туліп“ оп. Люїджі Варнея, ПРАГА 18.20 Оперетковa музика, 20.00 Хор, 20.25 Квартет, 21.10 Симфонія ґ-дур Дворжака, 22.30 Віол., РАДІО ПАРІ 19.00 Сольо на арфі, 20.15 Пісні, 20.30 21.00, 22.00 Театр Уяви: „Ле прі Мартен“ комедія Лябіша й Ожієра, РИМ 16.15 Танк. музика, 19.30 Камер. музика, 20.30 Муз. величина, 21.00, 22.00, 23.00 Симф. Концерт, СОФІЯ 18.00 Легка музика, 18.30 Віденські вальси, 19.00 Форт., 19.30, 20.00, 21.00 „Богема“ оп. Пучінія.

Субота, 10. вересня 1938.

БЕРЛІН 18.30, 19.00 Розр. концерт, 19.45 Веч. гомін, 20.10 21.00 Цвіти й кохання, БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 17.00 Мадярські нар. пісні в супр. циг. орх., 18.30 Скрипка, 21.45 Клявес. ресіталь, ВІДЕНЬ 10.30 Розр. музика, 18.30 Розр. концерт, КОШИЦІ 18.00 Репортаж із кримінального музею, МІЛЯНО 17.15 Танк. музика, 19.30 Розр. концерт, 21.00 Орх. концерт, 22.00 Пісеньки й орх., 22.45 Танк. музика, ПРАГА 18.20 Сальон. музика, РАДІО ПАРІ 20.15 Пісні, 20.30 21.00 Театр Уяви, 21.10 Кабарет, 22.05 Симф. музика, РИМ 17.15 Спів, 19.30 Розр. музика, 20.30 Муз. величина, 22.00 Популярний концерт, СОФІЯ 18.00 Легка музика, 18.45 Квартет манд., 19.30 Спів.

Неділя, 11. вересня 1938.

БЕРЛІН 18.00 19.00 22.30 Розр. музика, 20.00 21.00 Концерт: орх., хор, сол., БРАТИСЛАВА 19.35 20.00 21.00 „Продана наречена“ оп. Сметани, БУДАПЕШТ 15.45 Військ. орх., 18.00 Спів, 19.00 Циг. музика, 22.10 Орх., ВІДЕНЬ 9.30 Орх. концерт 18.00 Вес. нар. мельодії й опов., 19.00 Клясична камер. музика, 20.10 21.00 Розр. концерт із участю сол., 22.30 Орх., сопран, КОШИЦІ 18.00 Реферат, концерт балалайкової орх., МІЛЯНО 17.15 18.00 Розр. музика, 20.35 Легка музика, 21.00 22.00 Комедія, оп. танк. музика, ПРАГА 15.30 Популярний концерт, 17.45 Хор, 18.00 Легка музика, 18.30 Орх., 19.20 20.00 21.35 Орх., хор, РАДІО ПАРІ 18.00 Кабарет, 19.00 Сцена, 19.32 Легка музика, 20.15 Пісні, 20.30 21.00 22.00 Концерт авт. і комп. б. комбатантів, РИМ 17.15 18.00 Орх. концерт, 20.35 Розр. музика 21.00 22.00 23.00 „Нерон“ оп. Ар. Боїто, Софія 19.00 Популярна музика. 20.00 Спів.

Радіокутик.

ІНАВҐУРАЦІЯ ПЕРШОЇ РАДІОВОЇ ВИСТАВИ.

У Варшаві дуже святочно відкрито першу Дорічну Радіову Виставу. Це перша цього роду імпреза пропаґанди радіофонії в Польщі. У прекрасно удекорованому голі гарного будинку Польської І. М. К. А. при вул. Конопніцької 6 зібралися представники влади, суспільних та культурних установ, промислу представники преси та широкі верстви громадянства. Іменем Польського Радія привітав гарною промовою представника уряду п. Міністра Мечислава Соколовського віцеголова Надзірної Ради Польського Радія п. Тадей Шпотанський. П. міністр Соколовський відкрив виставу та виголосив при цьому промову.

Дорогу, що веде на виставу означують декоративні, високі, білі стовпи, прибрані польськими стягами. Всередині головного голю примістилися стійка Міністерства Почт та Телеграфів: таблиця „звукових інформацій“ та телефонічного годинника. Вздовж балюстради на ліво до виставових саль приміщено шкалині каси. Далі в салях опайшли приміщення стійки краєвого промислу та закордонних фірм. У середині великої гарної салі примістилися стійка Польського Радія та радіотехнічний промисл. Звертає увагу велика таблиця з фото монтажем, що ілюструє дорогу рад. хвилі від джерела висилки до пункту передачі. В середині салі приміщено велику пластичну карту Польщі. Плита карти зі шкла, під якою вмістальовано рефлектори. Увагу відвідувача звертає велика декоративна стіна зі 40 круглими отворами, де безупинно запалюється та гасне повінь електричного світла. Одну зі саль займає радіова студія, з приміщенням для 400 глядачів. З обох сторін прекрасно декорованої сцени збудовано амплифікаторню та студію спікера — відділені від глядачів шкляною стіною так, щоб глядачі могли слідкувати за ходом цілої праці підчас авдиції. З цієї студії за час тривання вистави висилано буде на всі радіовисильні Польського Радія коло 60 авдицій розвагового характеру. На виставі є також дуже гарно влаштований ресторан. На терасі міститься каварня, дансінґ. Зорганізовано також почтово-телеграфічну та телефонічну обслугу.

ПОПУЛЯРНІ ПОЇЗДИ НА ЩОРІЧНУ РАДІОВУ ВИСТАВУ.

В часі тривання дорічної Радіової Вистави, Польське Радіо зорганізувало популярні поїзди з усіх міст Польщі, які мають радіовисильні. Ці поїзди так розплановані, щоб учасники прогульки на Д. Р. В. могли прибути на виставу до Варшави зранку, за день відвідали виставу, а ввечір могли виїхати з Варшави. Ці поїзди вможливлять широким верствам населення оглянути першу Щорічну Радіову Виставу в Варшаві. Вистава отверта для публики щоденно від год. 9-ої рано до 22-ої ввечір. Ціни білетів: у неділі 1 зол., в будні 75 сот. Молодь та військо платить 40 сот. Для збірних прогульок ціна білету коштує 20 сот. від особи. Такі збірні прогульки треба заздалегідь зголошувати у дирекції Вистави.

КОНКУРС

Муз. Т-во ім. М. Лисенка у Львові розписує отсим конкурс на стипендії у формі безплатної науки, для науки сольо-співу (Олександра Мишуги) фортепіяну (Анатоля Вахнянина) і скрипок (Петра Сушкевича), з речинцем до 30. 9. 1938. Близчі інформації в канцелярії Т-ва вул. Шашкевича 5, тел. 237-15 від год. 3—7. 1911

БІРЖА.

Львів 8 вересня 1938

Гроші.

Купно-продажа: Бельґи бельґ. 89·92, 89·48 Доляри американські 5·30·50, 5·28·50 Доляри канад. 5·30·00—5·28·00. Фльорени гол. 289·58—286·20. Франки фр. 14·49—14·36, Франки швайцарські 119·85—119·75 Фунти англ. 25·82—25·56. Гульдени данц. 100·25—99·75, Корони ч. 15·50—14·10 Кор. дан. 115·30—114·10 Кор. норв. 128·20—128·00 Корони шв. 133·04—131.60 Ліри італ. 22·50—21·30. Марки фінлян. 11·40—11·30. Марки нім. 70·00 — 72·00. Тедь Авів 25·00—25·00, Марки нім. срібні 95·00 — 85·00

Акції.

Банк Польський 123·50. Цукор, 38·25 Вуголь 35·75, Ліпьпол 86·50, Моджеів 17·25, Островець 64·00, Стараховичі, 44·00 Габербуш 57·25

Папери

4 і пів проц. внутр. 67·00, 66·63 3 інв. 1 ем непот серія непот. 3 поз інв. 2 ем 86·25 серія непот. 5. конверс. 69·00 прем. дол. 42·25 4 консол. 67·25

Тенденція сильніша.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“

Львів, 8 вересня 1938.

1 кг. масла десер. бльок. без оп. 2·65 зол.
1 кг. масла бочков. вкл. в опак. 2·70 зол.
молоко . . . . . 14—15 сот.
1 кг. яєць 1·35

Тенденція на масло та яйця сильна, на молоко вдержана.

За редакцію відповідає Олександер Костик   Видає Видавнича Спілка „Діла“.   З друкарні Вид. Спілки „Діло“. Львів, Ринок [illegible]